

MARK

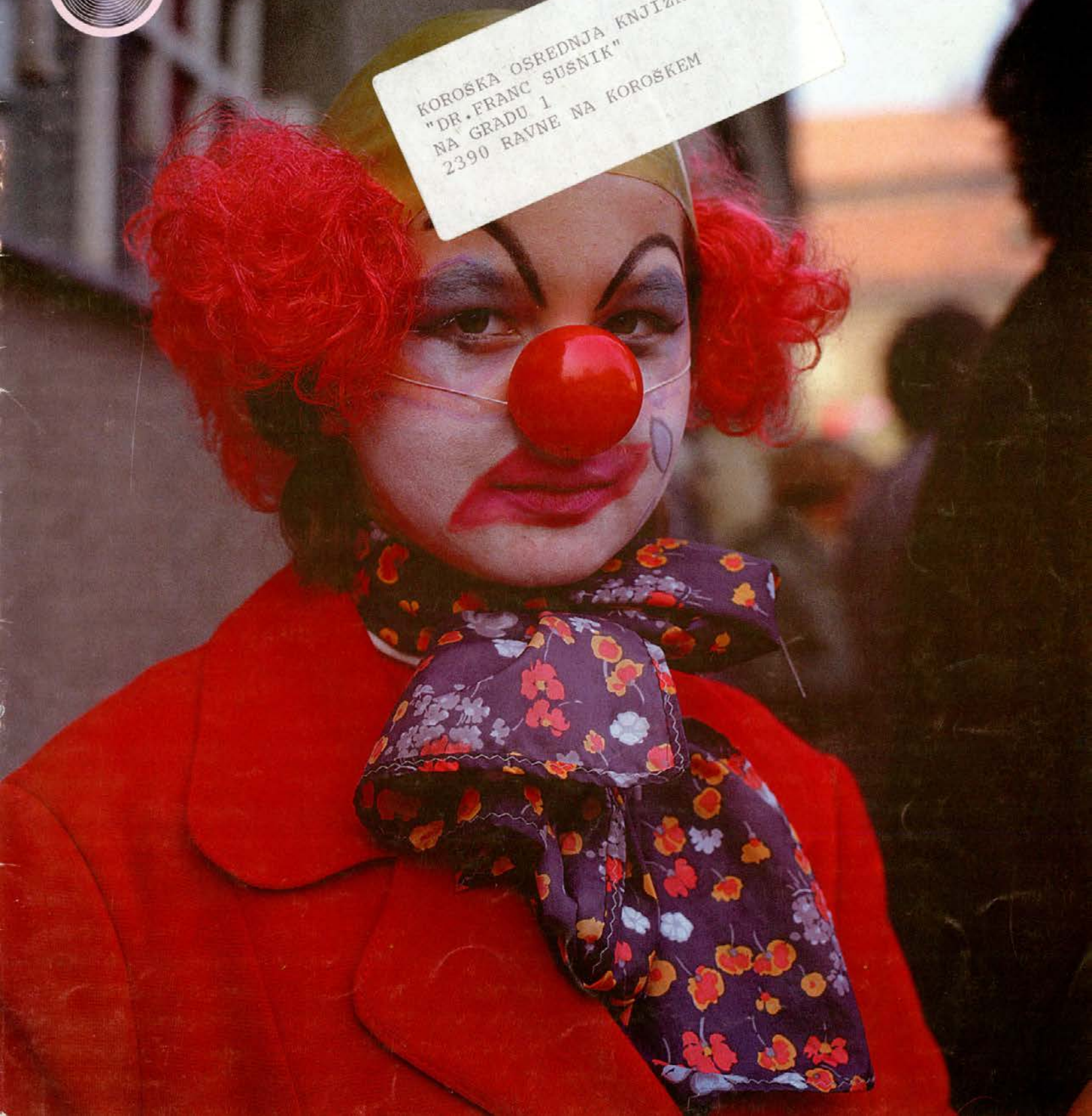
LETO XXXII / ŠTEVILKA 2, FEBRUAR 2000 / POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 2380 SLOVENJ GRADEC / CENA 260 TOL

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC**

KOROŠKA OSREDNJA KNJIŽNICA
"DR. FRANČ SUSNIK"
NA GRADU 1
2390 RAVNE NA KOROŠKEM

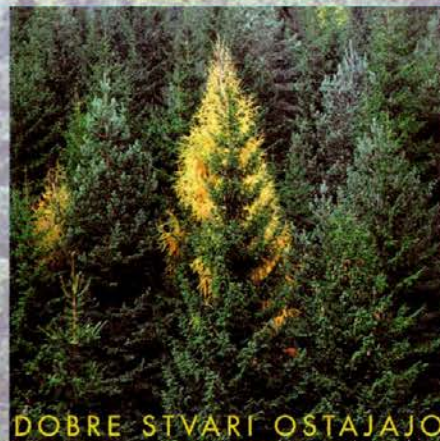
LISTNICA UREDNIŠTVA

Že v lanskem drugem polletju je v Sloveniji pričel veljati davek na dodano vrednost za vse opravljene storitve. Ta davek ni obšel našega Viharnika, zato moramo povečati njegovo ceno iz 230 na 250 tolarjev. Nova cena prične veljati z mesecem februarjem oziroma za drugo letošnje številko Viharnika.

Naročniki po poslovnih enotah Gozdnega gospodarstva dostikrat niso dobili pravočasno Viharnika, dogajalo pa se je tudi, da ga nekateri sploh niso dobili in so morali urgirati na uredništvo. Ta problem bomo rešili tako, da bodo vsi naročniki, tudi zaposleni v Gozdnem gospodarstvu in Zavodu za gozdove Slovenije prejeli Viharnik po pošti na dom, naročnino pa bodo poravnali dvakrat letno z odtegljajem pri osebnem dohodku.

Zagotavljanje denarja za pokritje stroškov za izdajanje Viharnika je nasploh problem. Z naročnino pokrijemo le nekaj več kot polovico stroškov, ostala sredstva pa moramo poiskati drugje oziroma manjkajoči del pokrije Gozdno gospodarstvo.

Uredništvo

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec d.d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec,
telefon 0602/43 332, faks 0602 42 684
E-mail: gozd.slg@gg-sg.si

ODKUP LESA

ob kamionski cesti ali na panju

Vse informacije
o odkupu lesa dobite
na telefonski številki 85 195
oziroma pri vaših
odkupovalcih:

Mežiška dolina:

Brane ŠIRNIK
mobitel 0609 656 008

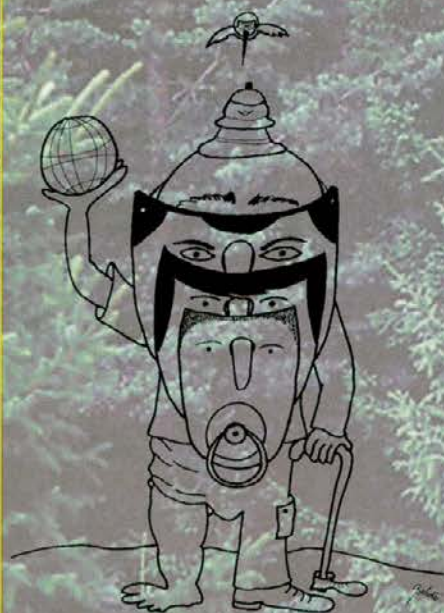
Mislinjska dolina:
Zvonko SMONKAR
mobitel 0609 655 993

Dravska dolina:
Ivan MARTINI
mobitel 0609 656 005

VOCOVIK
montaža energetske naprave

LEOPOLD VOCOVIK
Zgornji Dolič 72 a, 2382 Mislinja
telefon: 0602 570 440,
faks: 0602 570 441

K izidu te številke Viharnika je s svojim denarnim prispevkom pomagal Leopold Vocovnik.
HVALA!

**KARIKATURA:
ŽIVLJENSKE MASKE**

ŽELIMO VAM VESELO PUSTOVANJE

VIHARNIK

NAJSKRBNJEJŠI LASTNIKI GOZDOV V LETU 1999 V GOZDNOGOSPODARSKEM OBMOČJU SLOVENJ GRADEC

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

1. Najskrbnejše lastnike gozdov Slovenije je pozdravil direktor ZGS Andrej Kermavner in jim zaželel nadaljnjega sodelovanja pri strokovnem delu.
2. Šumahov Anzi s svojo rezbarijo.
3. Rošerjeva pred vhodom v topel dom.
4. Očko z Goriškega vrha.
5. Očkova bica Marija, stara 94 let, tudi rada prebere Viharnik.

Foto Gorazd Mlinšek

Krepko smo že zakorakali v leto 2000. V upanju, da bo mraz popustil in da nas ne bo ponovno zasulo z obilico snega, gozdarji javne gozdarske službe skupaj z lastniki gozdov načrtujemo, kaj bo potrebno koristnega storiti to leto v gozdu.

Poznozimski in spomladanski čas pred intenzivno ozelenitvijo je tudi primeren čas tako za sečnjo kot za gojenje gozdov. Dober lastnik ima že pripravljeno orodje za delo v gozdu, ali pa se je že, kolikor mu dopuščajo vremenske razmere, podal med krošnje mladega gozda. Tudi v letošnjem letu mora potekati sodelovanje med gozdarji javne gozdarske službe in lastniki tako dobro, kot je potekalo lani, ali pa še bolje. Skrbni gospodar z gozdom si zasluži tudi javno pohvalo za dobro opravljeno delo v gozdu in pristno sodelovanje z Zavodom za gozdove v območni enoti. V Koroški regiji so kmetje odvisni predvsem od gozda, zato je njihova skrb za "zeleno banko" zelo dobra. Izobraževanje in sodelovanje lastnikov gozdov z gozdarji je v slovenjegraškem območju že tradicionalno. Dobrih lastnikov je v območju kar veliko, zato je bilo ocenjevanje in izbor najskrbnejšega lastnika gozda v Koroški regiji, katero je potekalo po krajevnih enotah javne gozdarske službe, zelo zahtevno in zanimivo. V letu 1999 je bil izbran za najskrbnejšega lastnika gozdov naše regije Ivan PRAZNIK "Kajžar" iz Spodnje Orlice na Pohorju. Njega smo predstavili že v januarski številki Viharnika. Ivan Praznik se je udeležil tudi uradne podelitve priznanj najbolj prizadevnim gospodarjem z gozdovi iz vseh 14 območnih enot. V Pristavi nad Stično se je zbralo 14 kmetov - po območnih enotah izbranih najskrbnejših gospodarjev v svojem gozdu. Ob prisotnosti predstavnikov Zavoda za gozdove Slovenije so dobili priznanja iz rok direktorja ZGS Andreja KERMAUNERJA, ki je nekajkrat poudaril pomembnost

vloge javne gozdarske službe pri izobraževanju in sodelovanju lastnikov gozdov pri negi in varstvu slovenskega gozda. Pri podelitvi je sodeloval tudi sekretar za gozdarstvo Maksimilijan MOHORIC.

Poleg Ivana Praznika so prišli v ožji izbor za najprizadenejšega lastnika gozda v koroškem gozdnogospodarskem območju še štiri kmetje. Prav je, da vam predstavimo po krajevnih enotah izbrane zelo dobre gospodarje z gozdom.

PRAPERJEVEGA Janeza "ŠUMAH" ljudje poznajo bloj kot Šumahovega Anzija po vsej Mežiški dolini. Je lastnik 140 ha velikega posestva v Podpeci v neposredni bližini Črne in Žerjava. Okoli 20 ha je pašnikov, travnikov in njiv, ostala površina je porasla z gozdom. Večji del Šumahovega gozda se razprostira na prisojnih pobočjih Šumahovega vrha, nedaleč od topilnice svinca v Žerjavu. Dolgoletno škodljivo delovanje plinov iz topilniških dimnikov je zelo prizadelo Šumahov gozd. Kar 45% gozda je po plinu in ognju uničenega. Ostali, ohranjeni del gozda je dobro negovan. Šumahov Anzi se dobro zaveda, da bi njihova domačija brez gozda propadla, zato sam skrbi za gozd. S sinom Rokom, ki tudi živi z družino na strmi kmetiji, skrbno opravlja sečnjo in negovalna dela. Rok je gozdarski tehnik, tako da mu delo v gozdu ni tuje. Kljub temu, da bo prevzel domačijo, ata Janez skrbno kontrolira njegovo delo in če je potrebno, ga tudi podučí. Nad vsemi pa bedi živahna in gostobesedna gospodinja, mama in bica Marija. Janezova velika ljubezen pa ni samo Marija in gozd. Zelo rad ima tudi divjad. To je verjetno prevzel po svojem očetu. Govori se, da so hoteli Šumahom nacionalizirati oziroma odvzeti najstromejše Šumahove peči, pa jim je stari Šumahov dedi raje dal bolj položni del gozda, saj je upal, da bo nekdanj lahko imel svojo "jago".

Ti strmi predeli so pravi raj za gamse, lovijo pa jih lovci mežiške lovske družine. Tudi mladi Šumah je hotel imeti svojo divjad, zato je med prvimi, ki je strme predele travnikov in dela gozda zagradil in naredil 17 ha veliko oboro. V njej goji damjake in muflone. Rad ima svoje "bicke". Med njimi preživi zelo veliko časa. Je eden redkih, ki prizna, da gojenje div-

jadi za ograjo ni poceni. Ograjene živali je potrebno dodatno krmiti, če želiš imeti močne in zdrave živali in male poškodbe na rastlinstvu in tleh. Morda dobi Janez med svojimi varovanci umetniški navdih in s pomočjo dleta in čopiča izraža ljubezen do gozda in divjadi. Okoli hiše in v njej lahko občuduješ njegove lesoreze in lesene kipce.

Kot varuh narave pa stalno opozarja in obvešča gozdarje o dogajanjih v gozdu. Sporoča nam o morebitnih plinskih vžigih, v času požarne ogroženosti budno opazuje gozdnato okolico. Z gozdarji dobro sodeluje, čeprav je kdaj pa kdaj siten, ko zahteva, da se jim popravijo določene krivice iz preteklosti. Šumahova kmetija je ena od trinajstih najbolj po plinu prizadetih kmetij v okolici Črne.

V bolj zdravem okolju pa stoji **PAPEŽEVA** domačija. 43 ha velika posest se razprostira na hribovitem predelu nad Lešami. Tu živi in gospodari Jakob ŽAZE. Čeprav še zelo vitalen in mladosten, kdaj pa kdaj pojamma, da mu je dan prekratek.

V gozdu, hlevu in na travniku opravlja vsa dela sam. V veliko pomoč pri gospodinjstvu pa mu je gospa Magda. Najraje pa zahaja Papežev Jaka v gozd. Polovica posestva je porasla z gozdnim drevjem. Ne samo z motorno žago, tudi s sekiro in vejnikom neguje svoj gozd. Dobro se zaveda, da je kljub 17 glavam živine v hlevu gozd glavna in trajna banka. Z veseljem upošteva nasvete in navodila revirnega gozdarja Milana Poročnika. Del Papeževega gozda je na površini, kjer so nekdanj kopali črni premog. Tla so tu nestabilna, za smreko neprimerne. Jaka spoznava vlogo mešanega gozda in skrbno neguje listavce.

Papežev Jaka je zelo skromen človek. Po tihem se jezi, ker je bil v spodnjem delu Mežiške doline izbran za najprizadenejšega lastnika v KE Prevalje. Trdi, da je pridnih gospodarjev še veliko. ▶

1. Gospodinja Ivanka in gospodar Jože na dvorišču Očkove domačije na Goriškem vrhu.
2. Papeževa domačija in leški cerkvi.
3. Jožef Rošar z ženo Melito iz Straž pri Mislinji.

Foto Gorazd Mlinšek

Gozdarji se strinjamo z njim, vendar je prav on s svojo prizadevnostjo in vestnim sodelovanjem z javno gozdarsko službo potrdil pravilni izbor. Ob vprašanju, kaj meni o delu in sodelovanju z javno gozdarsko službo, je dejal: "Z gozdarji smo pri naši hiši že včasih sodelovali. Razlika je v tem, da so nas prejšnji logarji silili sekati, danes pa nam svetujejo, naj ne sekamo, če to ni potrebno! Velik poudarek dajo na gojitvena dela." Zato bo Jaka zelo rad izkoristil čas pred košnjo za delo v gozdu. Upa, da se bo zima kmalu poslovila. Rade volje pa si bo vzel čas tudi za vas, če boste obiskali Papeževo domačijo. Postreženi boste tudi z domačo hrano in prijetno besedo.

V ožjem izboru za najprizadenejšega lastnika gozda v letu 1999 je bil tudi Jože MORI z Goriškega vrha nad Dravogradom. Je gospodar kmetije "OČKO". Živijo nad strmimi grapami na nadmorski višini 1000 m. Posest je velika 81 ha, 54 ha pa je gozda. Izmed 15 otrok, od katerih jih še živi 13, je Jože ostal doma. Trdo je moral delati, da je zgradil novo gospodarsko po-

slopje, v zadnjem času pa tudi novo hišo. Če ne bi imela kmetija gozda, ne bi mogel urediti novih objektov. Življenje v strmih nad Dravo bi bilo zelo težko. Da so ostali na kmetiji se lahko zahvali gozdarjem, ki so samotne kmetije povezali z goznimi cestami z dolino.

Na Očkovo kmetijo se je primožila sosedova Ivanka, ki podpira tri vogale pri hiši. Skrbi in vzgaja hčerko Jelko in sina Jožeka, ne pozabi na glavo družine, z ljubeznijo pa neguje bico Marijo, ki je kljub svojim 94 letom še zelo bistra. Zelo rada bere.

Očkov gozd je poln in skrbno negovan. Jože rad pohvali sodelovanje z gozdarji. Upošteva njihove nasvete. Vsa dela v gozdu opravlja sam. Ugotavlja, da včasih v njihovem gozdu ni bilo bukve, danes pa so že prisotna posamezna mlada bukova drevesa, katera so tudi potrebna nege. Jezi pa se nad ceno lesa, saj ta pada in ni realna. Zaveda se, da ima in bo imel samo kvalitetni les dobro ceno, tega pa v Očkovem gozdu ne manjka.

Ob glavni cesti Slovenj Gradec - Velenje stoji v zaselku Straže novo zgrajeno gospodarsko poslopje in hiša, kjer živi s šestčlansko družino Jožef ROŠER "PLANTAK". Rošerjeva kmetija spada med srednje velike kmetije. Imajo 31 ha gozda pri Plantaku na Tolstem vrhu, 6 ha negozdnih površin pa imajo na treh različnih lokacijah. Glede na negozdno posest jih lahko razvrstimo med nižinske kmetije, gozd pa se razprostira od reke Mislinje od nadmorske višine 800 m pa do nadmorske višine 1000 in več metrov.

Za kmetijo in gozd skrbi oče Jože, za dobro vzgojo štirih šoloobveznih otrok pa žena Melita, ki je po poklicu ortopedagoginja. Sedmi član družine je bica Marija, ki se morda še spominja časov, ko je bila pri Rošerju še gostilna.

Leta 1984 je veter Rošerjem podrl na golo 1700 m³ dreves. Tako se je Jože praktično seznanil s problemi, ki nastanejo zaradi ujm in nestabilnega gozda. Včasih je bil na prizadeti gozdni površini samo smrekov gozd.

Plantak se zaveda, da gozd s samo eno drevesno vrsto ni stabilen. Prizadete površine so sanirali z najrazličnejšimi drevesnimi vrstami, predvsem pa listavci. Zelo dober zdravnik pa je sama narava. Jože je zelo vesel naravnega mladja. Vestno prebira strokovno literaturo, še rajši pa se na terenu posvetuje z gozdarji, še posebno pa z revirnim gozdarjem Jožetom Preningerjem. Tudi Plantak varuje svoj gozd. Najlepše delo v gozdu za njega je nega gozda. V spomin se mi je vtisnil njegov stavek: "Gozd te duhovno bogati, še posebno pa nega, pa tudi materialno se ti pozna!" Želi si še poglobljenejšega strokovnega sodelovanja z gozdarji in tega se zelo veselimo.

Veselimo se nadaljnega sodelovanja tudi z ostalimi lastniki gozdov in pokažimo, da ostaja tradicionalno medsebojno sodelovanje v koroški regiji kljub raznim pritiskom na gozd in gozdarstvo še naprej živo in uspešno. Izbor najprizadenejšega lastnika gozda bo potekal tudi v letu 2000! ▲

koroška banka

Koroška banka d.d., Slovenj Gradec,
bančna skupina Nove Ljubljanske banke

ZA SKRAJŠANJE VRST V ENOTAH KOROŠKE BANKE

1. Avtomatski odzivnik

V Koroški banki smo v mesecu decembru 1999 uvedli za imetnike tekočih in žiro računov novo storitev "AVTOMATSKI ODZIVNIK". Avtomatski odzivnik vam z uporabo osebne identifikacijske številke omogoča pridobitev informacije o stanju na vašem tekočem ali žiro računu pri Koroški banki. Avtomatski odzivnik je za vas brezplačen. Pogoj za uporabo avtomatskega odzivnika je telefonski aparat s tonsko izbiro.

2. Bančni avtomati

DVIGI NA BANČNIH AVTOMATIH

V Koroški banki smo povečali znesek dnevnega dviga gotovine na bančnih avtomatih. Sedaj lahko na bančnih avtomatih dvignete do 50.000 SIT na dan.

* DEPOZITNA ENOTA NA BANČNIH AVTOMATIH

Trenutno lahko na petih bančnih avtomatih: 2 BA v Slovenj Gradcu na sedežu banke, v Dravogradu, v Radljah in na Ravnah plačujete položnice in polagate gotovino na tekoči račun z uporabo depozitne enote. V ta namen na bančnem avtomatu izberete rubriko "druge storitve", nato pa se odločite za "polog gotovine na tekoči račun" ali "sprejem plačilnih nalogov". Na bančnem avtomatu se odpre predal, iz katerega vzamete ovojnico. Če želite položiti gotovino na svoj tekoči račun, v ovojnico vstavite gotovino, če pa želite izvesti plačilo nalogov, v ovojnico vložite položnice ter jo zalepljeno vržete v režo, ki se odpre pod čitalcem kartic. Počakajte, da vam bančni avtomat vrne kartico in izpiše potrdilo o opravljeni storitvi. Položena gotovina se obdela kot povečanje stanja na vašem tekočem računu, plačilo položnic pa se izvede v breme vašega tekočega računa.

3. Naročilo plačila položnic

Naročilo plačila položnic omogoča imetnikom tekočih in žiro računov plačilo večjega števila položnic in prenosnih nalogov brez čakanja v vrsti. V ta namen izpolnite nalog za obremenitev računa - to je poseben obrazec, ki ga dobite na bančnem okencu, nanj navedete število plačilnih nalogov, ki jih prilagate za plačilo in vse skupaj oddate na katerem koli bančnem okencu v svoji matični enoti Koroške banke.

Odločite se za sodobnejši način poslovanja z banko in se oglasite v vam najbližji enoti!

Vaša banka
Koroška banka d.d.
Slovenj Gradec

NAŠ UPOKOJENEC JOŽE ŠAPEK

IDA ROBNIK

Zadnji dan v lanskem letu se je upokojil Jože ŠAPEK, eden najbolj zvestih in predanih članov kolektiva Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec. Zdravstvene težave mu niso več dopuščale, da bi še naprej delal, zato se je z 38 leti delovne dobe predčasno upokojil.

Jože je bil rojen leta 1939 na Zelenbregu materi služkinji, ki ji takratne hlapčevske razmere niso dopustile, da bi lahko sama

vzgojila svoje otroke. Komaj dve leti star je moral Jože h tujim ljudem. Prav tako se je godilo njegovim bratom in sestram. Na kmetijah, kjer je preživel otroška leta, je moral delati in tako mu nobeno kmečko opravilo še danes ni tuje. Največ let je preživel pri kmetu Zaberniku, kjer je ostal in delal še po končani osnovni šoli. Vojaščino je odslužil leta 1961, leta 1962 pa se je prvič zaposlil pri takratni kmetijski zadrugi na Prevaljah kot nakladač hlobov na železniške vagonne.

Leta 1963 se je gozdarski odsek takratne zadruge organiziral v gozdarski zasebni sektor v okviru Gozdnega gospodarstva. Jože je ostal pri odpremi lesa tudi v novi organizaciji. Na kamionih je kot merilec lesa vso svojo delovno bobo vestno zapisoval vse podatke o oddanem lesu, ki jih za vsa leta nazaj hrani še danes. Izračunal je, da je v zadnjih štirih letih odpremil 29.589 m³ lesa. Za vsak m³ lesa ima zabeleženo tudi relacijo, kam je bil odpremljen. Ti njegovi "polni bloki" podatkov so izraz vestnega, natančnega in skrbnega dela. Njegovi podatki so bili zanesljivi

in so se jih pogosto posluževali tudi revirni gozdarji.

Zadnjih nekaj let je Jože delal tudi pri odkupu lesa od zasebnih lastnikov. Ker je bil zanesljiv in pošten, so se kmetje radi obračali nanj in še sedaj, ko je že v pokoju, ga kateri izmed njih pokliče in mu ponudi les.

Tako kot je vestno shranjeval podatke o odpremi, je bil vesten in skrben tudi pri drugih stvareh. Zato so skoraj vsi merilci v podjetju prve delovne izkušnje nabirali pri Šapeku. Pri njem so spoznavali delo na terenu tudi pripravniki tehniki in inženirji.

Največ delovne dobe je Jože pridela v Črni, zadnja tri leta pa je bil, kot vsi ostali merilci, v invalidskem podjetju GG INPO. Čeprav v vsej svoji delovni dobi skoraj ni koristil bolniške, je moral zadnje leto zaradi velikih bolečin v kolkih ostati doma in se upokojiti.

Skoraj vsa dela pri spravilu in odpremi lesa iz gozda so nevarna, še posebej pozimi, ko so delovni pogoji veliko težji in bolj nevarni zaradi vremenskih raz-

mer. Jože se spominja enega izmed dogodkov, ko sta s šoferjem Rudijem Kotnikom za las ušla težkim poškodbam ali celo smrti. Sredi zime sta vozila poln kamion lesa po zasneženi gozdni cesti iz Kota (nad Brančurnikom nad Prevaljami) in kamion je zanselo s ceste. Zadnji trenutek sta izskočila, oba naenkrat na levi strani iz kamiona in se rešila. To je takrat, v decemberski številki Viharnika leta 1979, opisal na humorstični način v verzih Marjan Cuješ. Eden izmed verzov, ki ponazarja srečen razplet dogodka in možne posledice se glasi: "Ko se v snegu znajdeteta, se dolgo nemo gledata, saj videla sta jo..., mahala je s koso."

Prve mesece v pokoju se Jože prilagaja novemu načinu življenja in razmišlja, kaj bo sedaj počel. Žena ga vabi, da se vključi v dejavnosti v okviru društva upokojencev, pri katerih se ona že nekaj let aktivno udeležuje, oba pa bosta še naprej pestovala vnučka, ki jima pestrita vsakdan.

Sodelavci mu želimo, da bi leta v pokoju preživel kvalitetno in zadovoljno. ▲

AKTIVNOSTI ORGANOV IN ORGANIZACIJ GOZDNEGA GOSPODARSTVA V FEBRUARJU

IDA ROBNIK

V prvi polovici meseca februarja sta sindikat podjetja in svet delavcev na skupni seji razpravljala o novem predlogu organizacije podjetja, o gospodarski situaciji podjetja ter bila seznanjena z vplivom novega finančnega zakona na poslovanje Gozdnega gospodarstva. Isto problematiko je kasneje obravnaval še kolegij Gozdnega gospodarstva, ki je bil polega tega seznanjen še z usklajenim planom za leto 2000.

Vodje enot pa so predstavili še operativne mesečne plane za februar za posamezne enote.

Predlog nove organizacije družbe Gozdno gospodarstvo opredeljuje poslovne enote in sektorje na upravi, kot jih je

predlagal direktor podjetja in potrdil nadzorni svet.

Podrobno za vsako posamezno enoto opredeljuje še mezo organizacijske dele in sestimizirana delovna mesta. Glede na sedanje stanje predvideva manj režijskih delavcev v vseh nivojih družbe.

Rezultati za lansko leto, ki so jih obravnavali, še niso bili dokončno obdelani vendar pa je že znano, da niso bili ugodni. Januarski rezultati kažejo trend izboljšanja, vendar pa bo glede na lanske rezultate potrebno sprejeti določene ukrepe. To narekuje tudi nov finančni zakon. Direktor predvideva sanacijo poslovanja z:

- reorganizacijo poslovanja družbe,
- dezinvestiranjem (prodajo nekoristnega premoženja),
- uvajanjem novih programov predvsem za delavce s fizičnimi omejitvami,
- programom tehnoloških viškov,
- dokapitalizacijo družbe vodstvenih delavcev in zaposlenih.

Rešiti pa bo potrebno tudi problem likvidnosti družbe.

Plan za mesec februar je v vseh enotah naravnano tako, da bo prinesel pozitivne učinke.

Sindikalisti in svet delavcev se bodo kmalu ponovno sestali in še enkrat proučili ukrepe, ki jih predlaga direktor podjetja. ▲

Foto Milan Trešnjak

TEČAJ VARNO S TRAKTORJEM

MATEJ MODIČ, inž. gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec, KE Radlje

V četrtek, 20. januarja 2000 smo delavci Zavoda za gozdove, KE Radlje organizirali enodnevni tečaj "Varno delo s traktorjem". Na tečaj so bili povabljeni lastniki gozdov dela revirja Pernice in Radlje. Vabilu se je odzvalo trideset slušateljev.

Kabinetni del tečaja je bil na kmetiji Glavar na Primožu nad Muto, praktični del pa v gozdu Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov v Cmurkovem na Svetih treh kraljih. Tečaj je vodil inštruktor iz Šolskega centra Postojna gospod Mario Cernigoj. Praktični prikaz dela s traktorjem na terenu so nam omogočili delavci Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec iz Radelj. Tečaj je bil nadaljevanje delavnice Nega gozdov in tečaja Varno delo z motorno žago. Sledi še tečaj Krojenje dreves.

Inštruktor nas je v kabinetnem delu opozoril na tehnično brezhibnost traktorja. Traktor je delovni stroj za delo pri majhnih hitrostih. Za delo v gozdu so prilagojeni kmetijski traktorji. Po zakonu o prometu je s traktorji prepovedano voziti v nočnem času, času teme. Traktor mora imeti varnostno kabino.

VIHARNIK

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo
Slovenj Gradec, d.d.
2380 Slovenj Gradec, Vrančev trg 1
Telefon: 0602/ 43-332
Faks: 0602/ 42-684

E-mail: gozd.slg@gg-sg.si

Direktor: Silvo Pritržnik

Uredniški odbor:

Ida Robnik in Gorazd Mlinšek

Glavna urednica: Ida Robnik

Oblikovalska realizacija:

Dizajn studio Humek, Maribor

Likovna urednica in

grafično oblikovanje: Marlena Humek

Tehnični urednik: Alfi Hutter

Priprava za tisk in fotoliti:

Grafična forma Hutter, Maribor

Tisk: ZIP CENTER, Ravne na Koroškem

Naklada: 1750

Vse pravice pridržane, © Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec 1999.

**Avtor fotografije
na naslovnici Ivan Dvoršak
Pust**

Pred pričetkom dela v gozdu moramo preveriti kolesa, če so na kolesih verige pregledamo njihovo pritrjenost na kolo. Preveriti moramo zavorni sistem - sklopko, zavore, ročico za plin. Okrog ročice, pedal, inštrumentov v delovni kabini ne sme biti nič (posoda za gorivo, sekira, motor na žago ...). Pred pričetkom dela je potrebno preveriti tudi stanje hladilne tekočine, goriva in maziva. Zaradi nastajanja kondenza v rezervoarju goriva je najbolše po končanem delu doliti porabljeno nafto. Pregledati je potrebno tudi kontrolne inštrumente. Dolžina vrvi na vitlu naj ne bo daljša od 60 - 70 m. Navor (moč) na kratki vrvi, zviti na boben, je zelo majhen. Moč vitla naj bo prilagojena moči traktorja. Pred pričetkom dela je potrebno očistiti vlako oziroma odstraniti ovire, poškodbe. Oceniti je potrebno delovne pogoje. Za čim več možnih dogodkov moramo v mislih predelati možne reakcije. Če imamo pomočnika, moramo biti z njim dogovorjeni o pomenu kretenj z roko. Za varno delo in preprečevanje okvar traktorja, poškodbe ceste in vlake, moramo s pravih poti spriti odstranjene lesne ostanke, skale in podobno, po končanem pravilu pa vsak dan urediti še odvodnjavanje ter poravnati jame in izbokline.

Na vlakah s prečnim nagibom so zelo nevarne izbokline in luknje, ker povzročajo sunke, ki lahko pri prevelikih hitrostih prevrnejo traktor. Prestavna razmerja moramo prestavljati vedno pred vožnjo po klancu (navzgor ali navzdol) v primerno prestavo. Nikdar ne smemo voziti samotežno in brez zavor, ampak moramo imeti vedno vključen pogon. Z zavorami ne zmanjšujemo hitrosti, ampak se samo zaustavljamo, kolikor je težek traktor, tolikšno težo (skupaj s prikolico) lahko priklopimo na traktor. Verige na vitlu ne smejo opletati ali se vleči po tleh, biti morajo fiksno zatakne. Traktor obračamo vedno na najbolj ugodnem prostoru, s sprednjim delom (manjšimi kolesi) v hrib, z vključenim pogonom. Spravilo lesa začnemo na oddaljenem koncu sečišča od začasnega skladišča. Traktor pred privlačenjem po možnosti postavimo čim

bližje lesu in v smeri, ki je najbolj ugodna (da je visok izhod in ni nevarnosti zatikanj ter poškodb drevja). Paziti moramo na položaj traktorja, da bomo lahko varno speljali, ob privlačenju pa ni nevarnosti prevrnitve. Sami moramo imeti možnost, da odskočimo ob morebitni nevarnosti. Na stojišču vključimo zavore in spustimo prednjo in zadnjo desko. Kadar privlačujemo les navzgor, postavimo za traktor močnejšo oviro, ki bo preprečila vzvratno drsenje. Za

povezovanje tanjšega lesa uporabljamo povezne verige, debelejšje vrvi z ustreznim drsnikom. Les za povezovanje izberemo tako, da poteka vrvi čim bolj naravnost in najprej zavežemo oddaljeni kos. Pri nepravilno povezanem bremenu se vrvi prekomerno lomi in zaradi preobremenitve uničuje. Izogibamo se bočnemu privlačenju. Les privlačujemo čim bolj v smeri vpadnice in pravokotno na os vitla. Pri privlačenju navzdol traktor postavimo izven samotežnega gibanja lesa. V tem primeru je najbolje uporabiti škripec. Kos lesa, ki se zatakne ob oviro, rešujemo s preusmeritvijo linije in ne s povečano močjo ali s sunkovitim vklapljanjem sklopke. Kadar preusmerjamo vrvi preko škripca, moramo posebej paziti na nevarnost, da se strga ali udari. Tudi za izvek zelo težkega bremena si pomagamo s škripcem. Pri vožnji bremena po vlaki breme ne sme biti tesno v zadnji deski, ampak mora prosto viseti. Pomočnik spremlja privlačenje in polno vožnjo po vlaki z varne razdalje in vedno za bremenom in na zgornji strani. Velikost in dolžina bremena naj bosta tudi prilagojena traktorju, razmeram v sestoji in elementom vlake. Prostor za odlaganje lesa mora biti čim bližje vlake, ne sme ovirati prometa. Les rampamo s traktorjem postavljenim pravokotno na les.

Upam in želim, da bi tudi ta tečaj in ta prispevek pomagal k varnešemu in lažjemu delu s traktorji. Pri revirnih gozdarjih pa lahko dobite še več literature (brošure) za varno delo v gozdu. ▲

MESOJEDE RASTLINE V SLOVENIJI

OTO MORI

V Sloveniji rastejo trije rodovi mesojedih rastlin: rosike, mastnice in mešinke. Večina jih je zaradi izsuševanja močvirij že ogrožena, nekatere vrste pa so že izginile.

Rastline dobijo hrano iz tal, vendar je za določene vrste ta hrana prerевна, primanjkuje jim predvsem dušik in fosfor. Zato so se te rastline prilagodile in se hranijo tudi z žuželkami.

ROSIKA

Okroglostna rosika uspeva na šotno mahovnih tleh. Vzbrsti spomladi, sredi julija pa se na vrhu tankih dolgih stebel razprejo majhni beli cvetovi. Njihova rastišča so pri nas zelo omejena. Najdemo jih na Ljubljanskem barju, Pokljuki, Jelovcu in Pohorju.

Srednja rosika je iz okolice glavnega mesta že izginila, ohranjena je le še na Cerknškem jezeru.

Dolgolistna rosika, ki je najredkejša, ima izrazito podolžno iztegnjene liste. Najdemo jo okrog Ljubljane, na Notranjskem in Gorenjskem.

Rosika je dobila svoje ime po dlačicah na listih, ki se lesketajo kot majhne kaplje rose in privabljajo plen. Na te dlačice se žuželke prilepijo in se ne morejo več odlepiti. Takrat začne list izločati prebavne sokove obenem pa oklene žrtev in jo stisne kakor v pest. Ko se maščoba razkroji, jo list posrka. Nato se list spet odpre, hitin, ki je ostal od plena, pa odpihne veter. Lovke se spet prikažejo kot drobne kaplje rose.

MASTNICE

Navadna mastnica je pri nas zelo redka. Z modrikasto vijoličastimi cvetovi raste največ na Gorenjskem, v okolici Ljubljane, posebej v Mednem, kjer je rastla še pred štirimi desetletji, je

izginila.

Manj ogrožena je alpska mastnica, ki ima bele cvetove in raste tudi v bližini Logatca, pa tudi pri nas na dolomitnih močvirjih (Blatnica, Raduše).

Za obe vrsti so značilni suličasti lepljivi listi, na katere se prilepi mrčes. Bolj, ko se žrtev otresa lepljivega lista, več lepljive snovi le - ta izloči. Ko žrtev obmiruje, se list oklene žrtev in začne izločati kislino, ki razkroja maščobe, ki jih list posrka.

MEŠINKE

V Sloveniji uspevajo štiri vrste, peta pa je že izginila iz naših rastišč. To je Bremova mešinka, ki je rastla še sredi prejšnjega stoletja na Ljubljanskem barju.

Srednja mešinka še raste na Cerknškem jezeru. Navadna mešinka raste na dravograjskem jezeru, prej pa je bila razširjena tudi na delu črneškega polja. Mala mešinka pa raste v Prek-

murju in blizu Hotedršice. Navadna mešinka raste še v mrtvih rokavih Mure.

Mešinka moli iz vode steblo in rumene cvetove, pod vodo pa skriva liste, razpredene v gosto mrežo. Držijo se jih številni, skoraj prozorni okrogli mešički, ki so le preoblikovani listi in merijo največ pol centimetra in z njimi lovijo vodne bolhe in majhne vodne polže. Zunanje tipalke privabijo plen in ga usmerjajo proti mešičkom. Takrat se poklopec mešička umakne in mešiček vsrka žrtev vase. Ker pod vodo hitro zmanjka zraka, se plen hitro začne razkrajati. Rastlina posrka hranilne snovi in mešiček uplahne.

To so le glavne značilnosti teh rastlin. Ko sem v prejšnji številki Viharnika pisal o dravskem jezeru, sem mešinko samo omenil, danes pa sem rastline nekoliko bolj opisal, kolikor sem pač uspel zbrati podatkov. ▲

Ob koncu lovske sezone so lovci iz Doliča za spomin naredilo tale posnetek.

Foto Franc Jurač

VARNO DELO Z MOTORNO ŽAGO

PETER CESAR, inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec, KE Slovenj Gradec

Gozdarji ZGS, KE Slovenj Gradec so 20. in 21. januarja tega leta v sodelovanju s strokovnimi sodelavci Srednje gozdarske in lesarske šole iz Postojne organizirali dvodnevni tečaj varnega dela z motorno žago.

Udeleženci izobraževanja so se zbrali v prijetnem ambientu gostilne Bučinek v Šmiklavžu.

V prvem delu so strokovnjaki iz Postojne seznanili prisotne s teorijo delovanja in vzdrževanja motorne žage, odpravo najpogostejših napak pri delovanju motorke ter razložili vse o pravilni izbiri goriva in maziva.

V drugem delu so praktično prikazali, pomagali in svetovali udeležencem pri nastavitvi delovanja motorne žage, brušenju verige, skratka pri pravilni pripravi motorne žage za delo.

Naslednji dan je bil na programu praktičen prikaz varnega dela pri sečnji drevja v gozdu. Inštruktorji opremljeni z vsemi zaščitnimi sredstvi za delo v gozdu, so na sečišču prisotne opozorili na nevarnosti dela pri sečnji.

Praktično so prikazali potek podiranja drevja (priprava zaseka, podžaganje, kleščanje, krojenje). Telesne poškodbe pri sečnji in izdelavi drevja so običajno resne, če ne celo tragične, prihaja do izpada delovnih dni, obiska pri zdravniku. Vse to povzroči velike stroške zdravljenja, bolečine, na kmetiji prihaja do pravih katastrof.

V kolikor smo z izvedbo tečaja preprečili eno samo resnejšo poškodbo pri delu v gozdu, je namen tečaja dosežen, stroški izvedbe pa poplačani. Ob zaključku izobraževanja so vsi udeleženci prejeli potrdilo o opravljenem tečaju in varnostno čelado za delo v gozdu.

Vsi gozdni posestniki, ki se zanimате za tak način izobraževanja ZGS, ki bi radi še kaj več vedeli o gozdu in o varnem delu v gozdu, se oglasite pri svojem

revirnem gozdarju ali na sedežu vaše Krajevne enote ZGS, kjer boste dobili podrobnejše informacije o poteku izobraževanja. ▲

Strokovna razlaga.

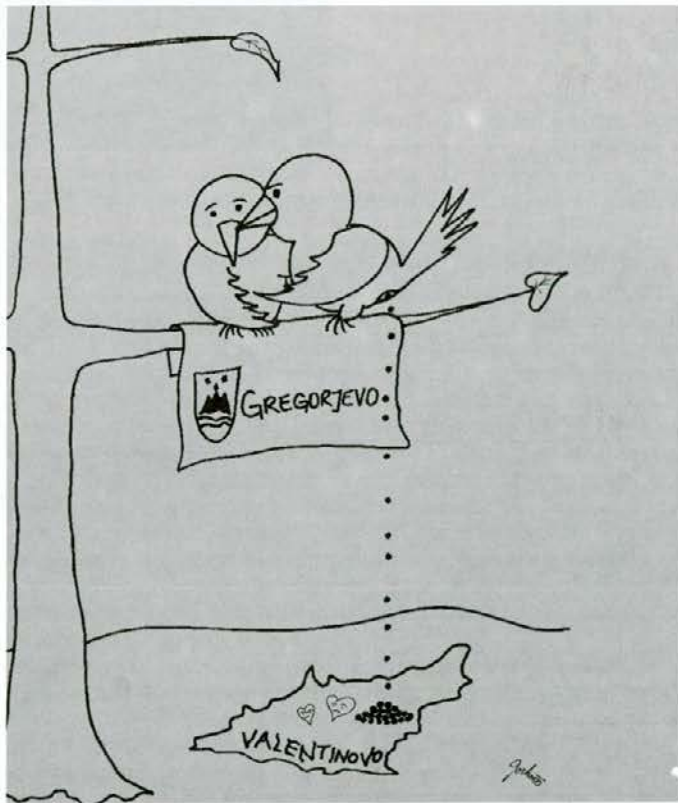

Foto Peter Cesar

POPRAVEK

V prejšnji številki Viharnika je na strani 14 v sestavku "Ivan in Matilda Kuster sta skupaj slavila 140 let" nastala napaka pri označbi kraja, kjer se kmetija nahaja. V tretjem stolpcu je v prvem odstavku v zadnji vrstici napisano ...tam visoko nad Košenjakom. Pravilno bi se glasilo: ... tam visoko pod Košenjakom.

Bralcem in Lonhterjevim se opravičujemo Uredništvo

MIRKO TOVŠAK, oec.

V zadnjem času smo priča trajnega kapitalnega povezovanja na vseh področjih gospodarskega delovanja. Procesi združevanja so se pričeli najprej v bančništvu, trgovini, zavarovalništvu, v zadnjem času pa smo priča številnih združevanj tudi v industriji in ostalih področjih gospodarskega delovanja. Kaj sili gospodarske subjekte, da se odločijo za povezovanje z drugimi? Lahko bi rekli, da političnih motivacij ni več, niti politične prisile, ki je v preteklosti večkrat botrovala nerazumnim povezovalnim pa tudi razdruževalnim procesom. Torej morajo biti za to drugačni motivi in hotenja. In prav gotovo so; male razdrobljene gospodarske enote so šibke, na trgu ne predstavljajo pomembnejšega deleža, zato tudi ne morejo vplivati na tržne odnose, še najmanj pa narekovati pogojev na nabavnem in prodajnem trgu. To se v zadnjem času vidi tudi v živilsko-predelovalni industriji, kjer jim močna, povezana trgovina, diktira cene in prodajne pogoje, razdrobljena živilsko-predelovalna industrija pa se tem zahtevam ne more zoperstaviti.

Nujnost trajnejšega kapitalnega povezovanja pa se pojavlja tudi v združništvu in z njim povezanim hranilništvom. Obstoječe splošne in specializirane kmeti-

Lahko pod Peco in Uršljo goro v kratkem pričakujemo novo, združeno zadrugo?!

Ob 50 - letnici združništva na Koroškem so zadruge skupaj organizirale praznovanje v Otiškem vrhu. Foto Mirko Tovšak

jske zadruge delujejo predvsem na področju trgovine (oskrbe kmetov z reprodukcijskim materialom) in odkupa kmetijskih proizvodov, kjer se soočajo z močno konkurenco. Če se je ostala trgovina zavedla nujnosti kapitalnega povezovanja, je to toliko bolj nujno za trgovsko dejavnost znotraj združništva.

Ker so kmetijsko-gozdarske zadruge na Koroškem v zadnjih dveh letih zašle v nezavidljivo slab finančni položaj zaradi slabega dela Koroške zadrugne hranilno kreditne službe, je potrebno ob sanaciji takšnega stanja izpeljati tudi razvojno prestrukturiranje združništva in hranilništva na Koroškem. Skupaj z vodstvi obstoječih zadrug in v sodelovanju s predstavniki Zadrugne zveze Slovenije, Zveze hranilno-kreditnih služb, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Sklada za regionalni razvoj iz Ribnice je svetovalna firma SIRD, d.o.o. iz Raven na Koroškem izdelala program tega prestrukturiranja. Ta predvideva poleg združevalnih procesov obstoječih zadrug še izpeljavo sanacije v HKS in zadrugah ter izpeljavo nekaterih razvojnih programov na področju kmetijstva v Koroški regiji.

Če bo projekt potrjen tudi s strani vodilnih organov in Sklada za

TERMINSKI PLAN

ID	Task Name	tr 1, 2000		Qtr 2, 2000			Qtr 3, 2000			Qtr 4, 2000			Qtr 1, 2001	
		Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb
1	Izdelava programa prestrukturiranja koroških zadrug	█												
2	Razgovor s Skladom za RRIOPSP		█											
3	Dokončanje projekta prestrukturiranja		█											
4	Javni razpis		█											
5	Odobritev sredstev			█										
6	Predstavitve programa članom zadrug in odločitev				█									
7	Začetek združevanja					█								
8	Pridružitve HKS SG zvezi HKS Ljubljana						█							
9	Imenovanje vodstvene ekipe po organ.shemi							█						
10	Realizacija programa na posameznih področjih								█					
11	Izdelava investicijskega programa									█				
12	Izdelava programa kadrovske prenove										█			
13	Spremljanje rezultatov sanacije													█

skladnejši regionalni razvoj iz Ribnice, se bodo kmetje že v prvi polovici letošnjega leta odločali o združevanju zadrug v Koroški regiji.

Nastala naj bi le ena skupna kmetijsko-gozdarska zadruga, ki bi zaposlovala za približno 10 % manj delovne sile kot jih sedanjje razdrobljene zadruge. Na sedežih obstoječih zadrug bi ostale le še tiste funkcije, ki so nujne za neposredno delo s kmeti (odkup, trgovina, vodenje evidenc za združnike), vse ostale funkcije, kot je to področje marketinga, računovodstva, pravnih zadev itd. pa bi se združile na nivoju enotne zadruge.

Celotni informacijski sistem bi se posodobil na podlagi ON LINE računalniško podprtega sistema enotnih informacij, s tem pa bi se zmanjšala tudi potreba po režijskih delavcih.

Sedanja Koroška združno-hranilna služba bi postala enota Zveze hranilno-kreditnih služb z obstoječimi blagajniškimi mesti,

Govedoreja ostaja prej kot slej paradni konj koroškega kmetijstva.

sicer pa ob zmanjšanju ostalih kadrov na sedežu hranilnice iz sedanjih 17 na vsega 11.

Nova, enotna zadruga bi poslovala preko skupnega žiro računa, z enotnim vodstvom, kje pa bi bil sedež nove zadruge pa v tem trenutku še ni jasno.

Prostorske možnosti se nakazujejo v Slovenj Gradcu, v Dravogradu in na Prevaljah.

Na koncu tega sestavka objavljamo še terminski plan, ki predvideva zaključek vseh aktivnosti v zvezi z izpeljavo programa prestrukturiranja koroškega

zdrudišča, vključno z izpeljavo združitvenega procesa do 31.12.2000. In še ena misel. Na terenu se ob prvih informacijah o združevanju zadrug pojavljajo komentarji, češ, takšno združeno zadrugo smo na Koroškem že imeli, pa se ni obnesla. Zakaj bi ponavljali napake iz preteklosti? Res je, da so se v letu 1975 združile 3 zadruge (Slovenj Gradec, Dravograd in Prevalje) v Koroško kmetijsko zadrugo, vendar ta navezava ni pomenila kapitalsko povezanost teh zadrug. Obstajala je le delovna skupnost skupnih služb na združeni zadrugi, z nekaj skupnimi funkcijami, sicer pa so pridružene zadruge obdržale svojo samostojnost in lastne žiro račune. Takšna povezava je bila več ali manj le politično motivirana tvorba, ki je pretežno le povečevala stroške poslovanja obstoječih zadrug, ekonomskega učinka pa ni bilo. Predlagan novi model pa temelji na ekonomskih temeljih in racionalizaciji poslovanja in kadrov obstoječih zadrug, zato vanj tudi verjamemo. ▲

KMETICE SO PREGLEDALE SVOJE DELO

FRANC JURAC

Članice društva kmetic Mislinjske doline so na svojem rednem letnem občnem zboru pregledale svoje enoletno delo ter sprejele plan dela za prihodnje obdobje. Iz poročila predsednice društva Majde Sinreih je bilo razbrati, da so kmetice v minulem obdobju pridno delale, razveseljivo pa je tudi to, da se je občnega zbora udeležilo preko sto kmečkih žena in deklet. ▲

Članice društva kmetic Mislinjske doline na letošnjem občnem zboru.

Foto Franc Jurac

ZNOVA SO SE SREČALI PROIZVAJALCI MLEKA IZ OBMOČJA PODGORJA

MIRKO TOVŠAK, oec.

Podgorje skupaj s hribovitimi območji Razbora, Svetega Duha in Suhega dola ostaja eno izmed najmočnejših območij za pridelavo mleka v Mislinjski dolini. Res je, da je dohodek kmetij, ki se ukvarjajo z govedorejo in s tem povezano pridelavo mleka vedno manjši, vse bolj pa se zastrujejo pogoji, ki jih morajo rejci zagotavljati, če želijo oddajati mleko v javno potrošnjo. Zahteve, ki jih je na podlagi normativov Evropske skupnosti postavila veterinarska inšpekcija, so zelo stroge, zato kmete proizvajalce mleka v letošnjem letu čaka težka preizkušnja, ko se bodo morali prilagoditi novim razmeram.

Ne glede na to pa bo proizvodnja mleka na naših kmetijah ostajala slej ko prej nejpomembnejša usmeritev, zato je tudi prav, da vsako leto javno objavimo rezultate proizvodnje mleka tistih kmetov, ki so v preteklem letu dosegli najboljše rezultate, tako po količini kot tudi po kvaliteti oddanega mleka. Kmetijsko gozdarska zadruga Ledina, ki organizira odkup v Mislinjski dolini, je v letu 1999 odkupila skupaj 10.523.758 litrov kravjega mleka. V lanskem letu je prišlo tudi do delne preusmeritve odkupa, saj je bilo v mlekarno Celeia Arja vas oddanega 44%, v Mariborsko mlekarno pa le še dobrih 55% odkupljenega mleka. Preusmeritev je povzročila tudi nekatere neljube zaplete v poletnih mesecih, ko je bilo mleka preveč v obeh mlekarnah. Ti so se kasneje rešili v vsestransko korist vseh, ki pri odkupu sodelujejo, tako kmetov, zadruga kot tudi obeh mlekarn. V letošnjem letu se še naprej povečuje delež odkupljenega mleka celjske mlekarne, saj ta že dosega skoraj 80% vseh odkupljenih količin mleka z našega območja.

V mesecu januarju so se v kulturnem domu v Podgorju ponovno srečali govedorejci s tega območja na družabnem srečanju, ki je že tradicionalno in je bilo tokrat petnajsto po vrsti. Bilo je prijetno in zanimivo, poleg kmetov pa so se prireditve udeležili tudi številni gostje. Med njimi so bili predstavniki zadruga, veterinarjev, dobaviteljev hlevske in molžne opreme, dobavitelji krmil, pa tudi predstavniki javnega življenja v kraju. ▲

1. Prapor mlekarnjev iz Podgorja in neutrudni organizator vsakoletne prireditve Anton Skrivarnik.

2. Na vsakoletni prireditvi na novo izvolijo predsednika mlekarnjev, ki odpleše solo ples.

3. Na prireditvi ni manjkal predsednik vaške skupnosti Podgorje.

4. Povabljeni gostje so se na prireditvi predstavili.

5. Na prapor so pribijali spominske žebelje številni gostje, pribijanje pa je nadzoroval sam farni župnik iz Podgorja gospod Leopold Korat.

Foto Mirko Tovšak

Seznam desetih največjih proizvajalcev mleka za leto 1999

priimek in ime	bivališče	količina oddanega mleka v 1999 letu v l
1. Verčkovnik Cvetka	Podgorje 44	406.258
2. Gams Franc	Šmartno 10 s	266.935
3. Klančnik Miha	Podgorje 46 a	246.502
4. Klančnik Peter	Podgorje 46	221.097
5. Večko Ivo	Završe 91	176.281
6. Kac Marija	Slovenj Gradec	161.009
7. Smrekar Ivo	Podgorje 6	158.638
8. Krenker Franc	Podgorje 88	153.309
9. Čorošec Marija	Podgorje 48	152.876
10. Stumpfl Milan	Podgorje 81	150.220

STROČNICE-SOJA

MILENA CIGLER GREGORIN, inž.agronomije

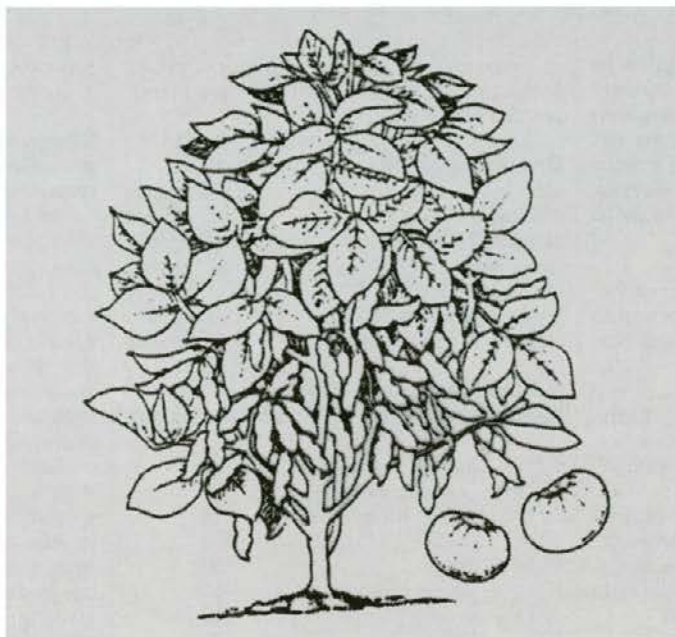
V svetovnem merilu šteje mo sojo med najpomembnejše vire beljakovin in olja. Poznamo jo po drobnem suhem zrnju, kot vrtnina pa je bolj zanimiva kot nedozorelo seme, ko je še nežno in mehko. V nedozorelem semenu se škrob in olje še ne akumulirata.

Opis rastline

Soja je enoletna zelnata rastlina, ki ima dobro razvit koreninski sistem. Posamezne korenine prodre 1,5 do 2 metra globoko, večina pa se razvija 20 do 30 cm globoko. Koreninski gomoljčki, v katerih žive nitrifikacijske bakterije, se pojavijo že 30 do 40 dni po vzniku.

Steblo je ravno in zelo razvejeno, deloma olesenelo, visoko 50 do 150 cm. Dlakavost stebela, listov in strokov veča odpornost proti suši.

Steblo je zeleno, temno zeleno ali

vijolično nadahnjeno, ker vsebuje antocian.

Tridelni listi so na dolgih, dlakav-

ih pecljih.

Na rastlini se razvije 10 do 40 strokov, kar daje zadovoljiv pridelek.

Rastne razmere

Toplota:

Soja zahteva precej toplote: Med rastjo mora biti vsota srednjih temperatur 1700 stopinj Celzija, za zgodnje kultivarje pa 1200 stopinj Celzija.

Seme kali pri temperaturi 8 do 10 stopinj Celzija. Maksimalna temperatura, pri kateri soja še dozoreva je 33 stopinj Celzija, minimalna pa 17 do 18 stopinj Celzija.

Zelo slabo prenaša kolebanja med dnevno in nočno temperaturo.

Vlaga:

V začetku razvoja pa do cvetenja potrebuje soja izredno veliko vlage. Močno in dolgotrajno deževje ob cvetenju povzroča odpadanje cvetov. Ko oblikuje stroke in zrnje, ponovno zahteva veliko vlage. Čeprav je soja srednje odporna proti suši, pa daje bistveno večje pridelke pri optimalni zračni vlagi in tudi talni vlagi.

Svetloba:

Potrebuje dobro osvetlitev. Na izrabo svetlobe vplivata gostota posevka in čas osvetlitve.

Tla:

Soja uspeva na različnih tipih tal,

biti pa morajo propustna za vlago in z nevtralno reakcijo pH 6,5 do 7. Močvirnih tal, pretirano kislih in takih, kjer se zadržuje voda, soja ne prenaša, ker se v njih slabo razvijajo nitrifikacijske bakterije.

Gnojenje:

Mnenja o gnojenju soje so zelo različna, analize pa kažejo, da soja potrebuje za 100 kg zrnja in ustrezno količino zelene mase 7,2 do 10,8 kg dušika, 1,1 do 4 kg fosforja in 3 do 6,2 kg kalija. V tleh, kjer smo pogosto pridelovali sojo, je zaradi delovanja nitrifikacijskih bakterij treba gnojiti z manjšimi količinami dušika.

S hlevskim gnojem gnojimo sojo na siromašnih in s hranili slabo preskrbljenih tleh. Gnoj dajemo jeseni, pred jesenskim globokim oranjem, količina na ha pa je 20 do 30 ton.

Hranilna in zdravilna vrednost soje

Beljakovine v soji vsebujejo vse pomembne aminokisliline: lizin, histidin, arginin, asparaginsko kislino idr. Beljakovine spadajo v skupino globulinov. Sojine beljakovine so zelo podobne tistim v mesu, zato Kitajci sojo imenujejo tudi meso brez kosti.

Te, biološko polnovredne beljakovine lahko nadomestijo meso, mleko in jajca.

Soja vsebuje 22 do 32 % ogljikovih hidratov in zelo veliko mineralov: kalij, fosfor, železo, kalcij, magnezij, žveplo, silicij, klor, cink, jod, mangan, molibden, baker, bor in veliko vitaminov: A, B1, B3, B6, C, D, E, K, F, biotin in inozitol.

Soja ima prednost pred mesom, ker v njej ni purinskih baz, proteini niso kisli (acidogen), kot pri mesu temveč bazični (alkalogeni). To je zelo pomembno za presnovo, saj pri soji ne nastajajo nezaželene anorganske kisline kot pri mesu.

Zdravilnost

Sojo priporočamo sladkornim bolnikom in revmatikom. Znižuje količino holesterola, pomaga pri arteriosklerozi, boleznih želodca, nervozah, deluje proti utrujenosti, driskah, debelušnosti, ekcemom in pri ženskih težavah v klimakteriju. Pri dojenčkih se je zelo kisla reakcija urina v 24 urah spremenila v alkalno po uživanju hrane z dodatkom sojine moke. Uspešno je tudi zdravljenje vnetja mehurja. Surov sojin sir tofu zbija vročino. ▲

Vir: Mihaela Černe: Stročnice Mihaela Černe in Irena Vrhovnik: Vrtnine, vir zdravja in naša hrana.

ZM d.d.
**ZAVAROVALNICA
MARIBOR**

ZAVAROVALNICA MARIBOR d.d.

Podružnica SLOVENJ GRADEC

tel.: 41-591, 41-881, 41-882, fax: 41-814

**ŽIVLJENJE GRE
NAPREJ IN
MI Z VAMI!**

Zavarovalnica
z najdaljšo tradicijo
in največ
zavarovanci
na Koroškem!

METKA MARKOVIČ, spec.spl.medicine

Kdo v letošnji dolgi in s snegom in ledom bogati zimi ni večkrat zaskrbljen pomislil: "Samo, da ne padem in si kaj ne polomim!" Seveda pri tem vsi pomislimo na ljudi, ki imajo večje tveganje za razvoj osteoporoze oziroma so za to boleznijo že oboleli.

Osteoporoza je bolezen kosti: kosti postanejo krhkejše in se lažje zlomijo. Največkrat so prizadete kosti kolka, roke - po navadi nad zapetjem in vretenca.

Zaradi zlomov vretenc se bolniki z osteoporozo zmanjšajo, njihov hrbet postane močno ukrivljen in zgrbljen. Pri nekaterih bolnikih se vretenca zlomijo že pri sklanjanju ali pri enostavnem kašlju.

Osteoporoza se razvija skozi daljše obdobje, kosti pri tem postanejo tanjše in krhkejše. Osteoporoza je na svojem začetku neboleča, zato jo je pomembno čim prej odkriti in preprečiti njeno napredovanje.

Dejavniki tveganja za razvoj osteoporoze

Dejavniki tveganja za zlom pri vsakem posamezniku so odvisni od kostne mase, ki doseže največjo gostoto pri dvajsetih letih in se manjša oziroma izgublja s staranjem, zato je pri starejših ljudeh večja verjetnost za razvoj boleznijo.

Na splošno imajo ženske manjšo kostno maso kot moški, zato ženske prej in pogostejše zbole vajo. Najpomembnejši razlog zbolovanja pa je izguba hormona estrogena z menopavzo oziroma po ginekoloških operacijah - odstranitvi jajčnikov in maternice. Pri vseh teh ženskah izgine varovalni vpliv hormona estrogena na kosti in zato začnejo prej izgubljati večje količine kostne mase.

Pomanjkanje gibanja

Čeprav gibanje ne bo nadomestilo izgubljene kostne mase, lahko zmanjša njeno nadaljnjo izgubo. Hkrati gibanje pomaga vzdrževati splošno dobro počutje, mišično moč, pokretnost in gibljivost. Tako gibanje zmanjša tveganje, da si pri padcu zlomite kolk ali zapetje.

Kajenje

je na splošno za zdravje škodljivo, pospešuje tudi izgubo kostne mase, kar poveča verjetnost nastanka osteoporoze.

Alkohol

Pitje večjih količin lahko poškoduje kosti in privede do osteoporoze.

Hrana, ki ji primanjkuje kalcija

Kalcij je pomemben element in je nujno potreben za vzdrževanje močnih in zdravih kosti. Količina kalcija, ki ga naše telo potrebuje, se z leti spreminja. Povečan vnos kalci-

ja priporočamo otrokom, mladostnikom, ženskam, ki dojijo in ženskam po menopavzi.

Dnevne potrebe za vnos kalcija

otroci	800 mg/dan
mladostniki	1200 mg/dan
ženske pod 40 letom	1000 mg/dan
ženske nad 40 letom	1500 mg/dan
moški pod 60 letom	1000 mg/dan
ženske in moški nad 60 letom	1200 mg/dan
nosečnice in doječe matere	1200 mg/dan

Ali dobite dovolj kalcija ?

količina	vrsta hrane	vsebnost kalcija (mg)
100 g	trdi sir	721
100 ml	neposneto mleko	118
100 ml	posneto mleko	124
100 g	skuta	73
100 g	jogurt	160
100 g	sardine v konzervi	461
100 g	špinača	160
100 g	brokoli	40
100 g	arašidi	61
30 g	beli kruh	33
30 g	polnozrnat kruh	16
100 g	beli fižol	105
250 ml	Donat Mg	93
100 g	pomarančni sok	10

Vitamin D

Če ste starejši, je vitamin D pomemben. Večino vitamina D dobimo s sončenjem. Naravni vir vitamina D pa so sardine, slanki, losos, tuna in mlečni izdelki. Vitamin D skupaj s kalcijem ohranja trdost kosti.

Sorodniki z osteoporozo

Kljub temu, da osteoporoza ni dedna, obstaja večja verjetnost, da se bolezen razvije tudi pri vas, če ima osteoporoza vaša mati, sestra ali stara mati. Če si je vaša mati zlomila kolk je tveganje, da si vi zlomite kolk dvakrat večje kot pri ženskah, katerih matere si niso zlomile kolka.

Majhna telesna teža ali vitka postava

Če ste nenavadno vitki, je tveganje za osteoporozo povečano, ker imete nežno okostje z majhno kostno maso. Ko se kostna masa po menopavzi prične manjšati, se vaše kosti stanjšajo do take mere, da je zlom možen.

Dolgotrajno zdravljenje z kortikosteroidi

Kortikosteroidi so zdravila, ki jih uporabljamo za zdravljenje astme in revmatoidnega artritis. Ker imajo škodljiv vpliv na okostje - tanjšajo in zmanjšujejo kostno maso -, moramo biti pri uporabi zelo pazljivi.

Druge bolezni, ki vplivajo na zdravje kosti, so še:

- bolezni ščitnice - preveliko delovanje,
- jetrne bolezni,

- anoreksia nervoza,
- Cushingov sindrom.

Diagnozo osteoporoze potrdimo z densitometrijo - merjenjem gostote kosti.

Ce so ugotovili, da imate osteoporozo, je zelo pomembno, da ukrepate takoj, da bi tako preprečili poslabšanje boleznijo in zmanjšali tveganje zlomov kosti. Vključite se v organizirane vadbene skupine. Postanite telesno aktivni.

Varujte se pred padci, zato naredite vse, da zmanjšate možnost padca. Če slabo vidite, testirajte svoj vid in poskrbite za primerna očala. Odstranite vse ovire v vašem domu, ob katerih bi se lahko spotaknili. Če imate težave z ravnotežjem, si priskrbite oporo - sprehajalno palico. Pomirjevala lahko oslabijo vaše psihomotorične sposobnosti in pre-sojo, zato bodite pri njihovem jemanju posebej pozorni. Če vstanete ponoči, da bi šli na stranišče, še posebej pazite. Pridružite se lokalnim skupinam za podporo, kjer boste našli nasvete in podporo, da se boste lažje sprijaznili z boleznijo.

Zdravljenje osteoporoze

Osteoporozo zdravimo z nadomeščanjem hormonov - estrogena, ki ima veliko učinkov (preprečevanje nočnega potenja in vročega obilavanja, ki se pojavijo pri nekaterih ženskah v menopavzi). Nadomeščanje hormonov varuje tudi pred srčnim infarktom in kapjo, če zdravljenje traja dalj časa.

Bisfosfonat - preprečuje delovanje celic, ki pospešujejo razgradnjo kosti in s tem preprečujejo izgubo kostne mase.

Kalcij - v obliki šumečih tablet ali tablet za žvečenje.

Kalcitonin je hormon, ki preprečuje izgubo kostne mase, lahko pa tudi olajša bolečine pri bolečih zlomih.

Anabolni steroidni hormoni - pospešujejo tvorbo kosti, zato kosti rastejo hitreje. Imajo pa veliko stranskih učinkov, zato jih uporabljamo bolj redko.

Fluoridi - povečajo kostno maso okostja in so uspešni pri zdravljenju žensk z osteoporozo in zlomi vretenc. Tudi njihova uporaba je redka zaradi številnih stranskih učinkov.

Ne pozabite: če so vaše kosti zdrave, obstajajo ukrepi, ki jih zdrave ohranijo.

Od Vas je odvisno - ustavite osteoporozo, preden ona ustavi Vas! ▲

Vir: Zdrave kosti za zdravo življenje (SOD 1997)

ZOONOZE, KI JIH POVZROČAJO ZAJEDALCI – TRAKULJE

IVAN GAMS, dr.vet. medicine

Uvod

V naših krajih je pogosta goveja trakulja (*Taenia saginata*), malo manj pa svinjska trakulja (*Taenia solium*). Končni gostitelj teh dveh trakulj je človek, govedo oziroma prašič sta zgolj vmesna gostitelja.

Razvojni krog zajedalcev, vir invazije in način prenašanja

Obe trakulji živita v tankem črevesu človeka. Vanj se vsesata z naglavnimi prisesci (goveja trakulja) in kaveljčki (svinjska trakulja). Goveja trakulja je dolga 4 do 10 metrov, svinjska pa 2 do 3 metre. 1 do 2 milimetra debeli glavi sledi vrat, njemu pa številni členi trakulje, ki postanejo proti koncu vse večji, široki 4 - 7 milimetrov. Zadnji členi (odrviki) se sami oplodijo (so dvospolni), v njih je lahko več kot 200.000 jajčec, se ločijo od trakulje in pridejo spontano na plan z iztrebki. Odrivki goveje trakulje so sami gibljivi in aktivno zlezajo iz človekovega črevesa (opazimo jih na spodnjem perilu ali posteljnini). Če take odrivke ali jajčeca popase govedo na pašnikih, ki jih gnojijo s primešanami človeškimi iztrebki, ob gradbiščih, kjer nimajo urejenih sanitarij, ali pa jih požre prašič, za katerega je znano, da je koprofagna žival (žre blato), se iz njih v njunem črevesju izležejo drobne ikre, ki se skozi črevesno steno prežro v žile in se nato s krvnim obtokom raztrosijo po telesu živali. Po večini se naselijo v skeletni mišičnini, v pljučih in v srcu, včasih pa tudi v drugih organih vmesnega gostitelja. V 10 do 12 tednih se iz njih razvijejo okrogle, do 5 mm velike (goveja trakulja) oziroma do 1,5 mm velike (svinjska trakulja) ikre, ki jim pravimo tudi cisticerki. Cisticerki so napolnjeni z bistro tekočino, v notranjost je zavihana glavica bodoče trakulje in so pripravljene za invazijo končnega gostitelja - človeka. Po zaužitju cisticerka se v človekovem črevesu razvije spolno zrela trakulja v dveh do treh mesecih.

Za svinjsko trakuljo človek ni le končni gostitelj, ampak po viru okužbe tudi vmesni gostitelj. V tem primeru pridejo jajčeca svinjske trakulje v človekova prebavila in ne šele njene ikre. To se dogaja pri pomanjkanju higiene, zaradi česar se človek okuži iz lastnega zadnjika ali po dotiku s tujimi iztrebki (umivanje rok po veliki potrebi in pred obrokom (!)). Kakor sicer pri prašiču pridejo razvijajoče se ikre v krvni obtok človeka in z njim v različne organe, kjer končno postanejo cisticerki fiziološke oblike. Odkrijemo jih v mišicah, pod kožo, v možganih in v očesu.

Patogeneza
Invadirana govedo in prašič praviloma ne kažeta nobenih bolezenskih

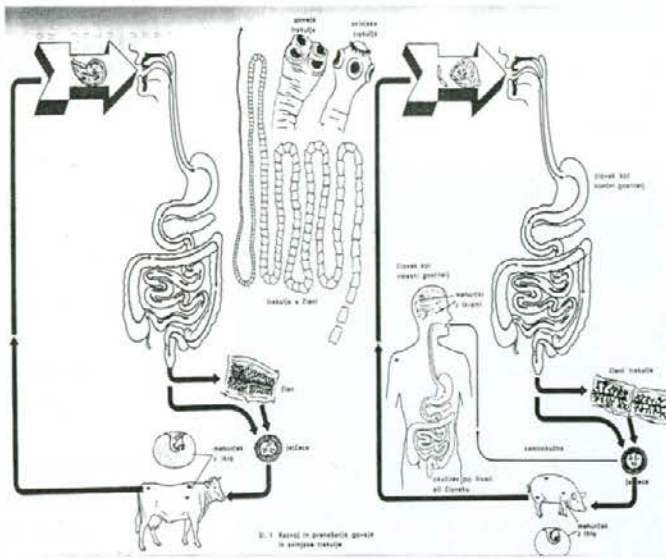
znamenj, bolezenska znamenja pri končnem gostitelju (človeku) pa so pogosto neznačilna. Med njimi so alergijska bolezenska znamenja, prebavne motnje, bolečine v trebuhu, volčja lakota ali neješčnost, slabost, driske ali zapeke, glavobol, razdražljivost, celo zaprtje črevesa, če je trakulja dovolj velika.

Ikričavost pri človeku je nevarna pri okularni (očesni) in možganski obliki. Povzroča okvaro očesnega ozadja, epileptične napade, vnetje možganske opne ...

Zatiranje in preprečevanje

Trakuljavost pri človeku zdravimo, ikričavost pri govedu in prašiču pa ne. Širjenje teh dveh zoonoz preprečujemo z obveznim veterinarskim pregledom zaklanih prašičev in goved in ikričavost, kjer iščemo cisticerke v srcu, jeziku ali mišicah žvečkalkah na glavi. Za osebno preprečevanje je treba govedino dobro prekuhati ali prepeči. ▲

Razvoj in prenašanje goveje in svinjske trakulje.

ZDRAVILA IZ NARAVE

MILENA CIGLER GREGORIN, inž.agronomije

Na osojnih robovih in cestnih robcih bo kmalu pokukal na dan rumeni lapuh - *Tussilago farfara*. Tudi mene je letošnja zima čestokrat presenetila, me dobila premalo pripravljeno, mokro v noge, da sem "staknila" kar čeden bronhitis in se potem tolkla po glavi, zakaj nisem nabrala zgodaj spomladi dovolj rožic lapuha. Ozrite se po rumenih cvetovih in si jih naberte za "prehladne dni".

LAPUH

Nahajališča:

Rastlina uspeva na vlažnih tleh, golih pobočjih, v gramoznicah in na golih plazovih. Cveti že prej, preden poženo listi. Njegova rast je znak za glinasta tla (uspeva samo na takšnih tleh).

Botanični opis:

Po Evropi, Aziji in severni Afriki je lapuh razširjen kot plevel iz družine košaric. Marca in aprila se pojavijo na do 30 cm visokih cvetnih steblih cvetni koški z zlato rumenimi cvetovi. Šele za cvetnimi stebli in cvetjem se razvijejo dolgopecljati, srčasti, po spodnji strani belkasto dlakavi listi podkvaste oblike. Od marca do aprila nabiramo cvetje, od julija do avgusta pa listje.

Zdravilnost:

Sprošča sluz in odpravlja vnetja, zato ga uporabljamo pri zdravljenju bronhitisa, katarja v nosni in ustni votlini, bronhialne astme in pri katarju

prsrne mreže. Pri dolgotrajnem kašlju in mučni hripavosti večkrat dnevno pijemo vroč lapuhov čaj z medom. Pozneje, v maju, ko zrastejo še zgoraj zeleni, spodaj pa srebrno beli, klobučevini podobni listi, jih uporabljamo zaradi velike količine vitamina C za spomladansko solato. Ker imajo listi več učinkovin kot cvetovi, jih uporabljamo tudi za čaj - kuhamo jih skupaj s cvetovi.

Oprani sveži listi, zmečkani v kašo in položeni na prsi, pomagajo pri vsaki težki pljučni bolezni, pri poškodbah tkiva, ki imajo modro rdeče otekline in celo pri vnetju sluznika.

Pri kroničnem bronhitisu naj bolnik pri napadih in pri dušenju vdihava pare lapuha tako iz cvetov kot iz listov. V kratkem času se bo stanje izboljšalo.

Lapuhov čaj pripravimo iz jedilne žlice rastline in skodelice vode, ki naj kratek čas vre. Čaj pijemo zjutraj in zvečer po eno skodelico, oslajen z medom.

Čajne mešanice z lapuhom:

1. Čaj proti kašlju (za suhi kašelji)

pripravimo iz čajne mešanice: ajbiž, bezek, lapuh, vijolica. V enem litru vode kuhamo 3 žlice mešanice 10 minut. Za izboljšanje stanja pijemo tak čaj večkrat dnevno zaporedoma 6 dni.

2. Za čaj za izkašljevanje

goste sluzi pripravimo mešanico: črna meta, lapuh, materina dušica, rman.

V enem litru vode kuhamo 3 žlice mešanice 10 minut. Čaj pijemo vsako uro zaporedoma 6 dni.

3. Za suhi kašelji še primer:

črna meta, lapuh, ajbiž. V enem litru vode zavrejo 3 žlice mešanice. Čaj pijemo vsako uro zaporedoma 6 dni.

4. Čaj za olajšanje kašlja

pripravimo iz: črne mete, lapuha in šentjanževke. Pripravimo in pijemo ga na enak način kot prejšnje.

5. Čaj iz samega lapuha

pripravimo tako, da v 1/4 litra vode zavremo eno žlico listov in cvetov, nato odstavimo za 5 minut, ga precedimo in pijemo oslajenega z medom. Je odlično zdravilo proti kašlju.

6. Pri suhem kašlju

pripravimo čaj iz poparka štirih žlic mešanice, ki je sestavljena iz ene žlice lapuha in treh žlic trpotca. Pijemo ga po dve skodelici pred glavnimi obroki. ▲

Vir: Pater Simon AŠIČ

KRISTINA VALTL - 80 LET

PRAZNUJEMO

LUDVIK MORI

Ob visokem življenjskem jubileju so otroci za svojo mamo v verzih opisali njeno življenje in čustva, ki jih gojijo do nje.

Ob tebi smo se zbrali, ker te radi imamo,
da spomine obudimo in
tvoj osemdeseti jubilej proslavimo.
Bili so težki, povojni časi, ko zagledala si luč sveta,
tam na vasi Remšnik rojena si bila.

Bilo je vas dvanajst otrok,
ki ste še rosno mladi vsi od doma morali
služit tja na kmete, da so vam kruha dajali.
Tako veliko si gorja užila,
saj kar petkrat si drugod služila.

Pa vendar, si našla prava vrata,
skozi njih je stopil naš ata.
Sreča pa dolgo ni trajala,
ker vojna ti je odpeljala moža
in sama si skrbela že za sinova dva.

Pa minilo je,
ata se srečno vrnil je.
Sta poročila se,
in dom na Treh kraljih postal ti je.

Tvoje pridne roke
in plemenito srce
je zmoglo prav vse,
da doma si sama vse postorila
in še sina in hčerki povila.

Ko komaj dobro smo shodili,
ljubezen tvojo smo slutili,
se v stiskah nate naslonili,
pri tebi varne se čutili.
Srce je tvoje krvavelo,
ko smo od doma odhajali,
veliko sreče nam je želelo,
v poštenju, da bi vztrajat znali.
Tako se radi vračamo nazaj,
v naš prelepi, skromni kraj,
kjer nas čakaš ti pred vrati
in že hitiš kaj na mizo dati.
Sedaj pa draga mama želimo ti,
da zdrava, srečna bi bila
in bi še stoto obletnico obhajala.

DAN ŽENA NEKOČ

ŠTEFKA MELANŠEK

Mesec marec in naš, ženski praznik smo žene nekoč, pa tudi še danes pričakovale z veseljem in upanjem. Ta praznik nam je pomenil veliko. Zavedale smo se svojih pravic pri odločanju o družbenih problemih.

Naš praznik, osmi marec, smo Razborčanke proslavile v krogu žena iz bližnje in daljne okolice. Običajno smo slavje priredile kar v šoli. Učitelji so skupaj z učenci pripravili kulturni program. Za pogostitev smo narezale domači kruh in šunko ter skuhale čaj in stekel je prijeten pogovor.

Takrat je bila v Razboru učiteljica Marija, ki se je pozneje poročila in pridobila priimek Umek. Bila je zelo priljubljena med Razborčani. Z veseljem je pomagala pri organizaciji proslave. Še danes, po tolikih letih večkrat obišče naš kraj in ljudi, ki jih pozna.

Danes poleg osmega marca žene praznujemo tudi materinski dan. Tudi to je prav. Proslave so nekoliko drugačne, pa kljub temu namenjene nam, ženam, ki imamo v moški družbi svoje mesto, vendar dejansko še vedno ne popolnoma enakopravno. ▲

Levo Štefka Melanšek, desno Marija Umek, ko pripravljata zakusko ob prazniku žena v Razboru pred 27 leti.

FRANC JURAC

V občini Dravograd gotovo ni kmetije na katero ni stopil mladi in obetaven veterinar, doktor veterinarske medicine, Leon Poberžnik. Na kmetije prihaja, zdravi živino in daje nasvete, da bi bilo med živalmi čim manj boleznih.

Delo veterinarja opravlja z veseljem in veliko ljubeznijo do živali. Ljudje ga imajo radi in njegovo delo cenijo in spoštujejo, saj je mladi Leon vedno pripravljen pomagati pa naj si bo to podnevi ali ponoči.

Za vsako delo ali poklic mora imeti človek veselje, da ga lahko opravlja. Tako pa meni tudi Leon Poberžnik.

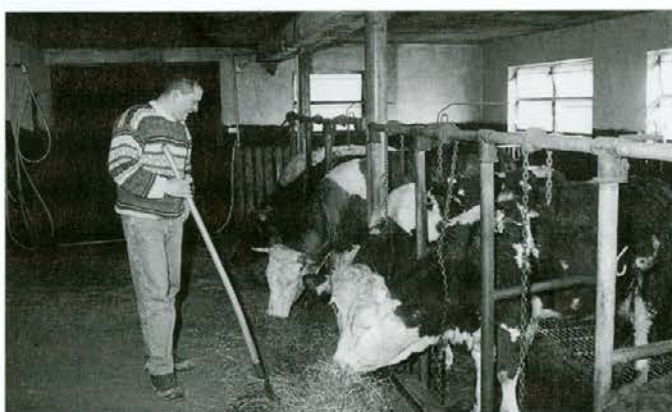
“Za poklic veterinarja sem imel veliko željo že v otroških letih. Tako sem nekega dne odnesel bolano mačko k dravograjškemu veterinarju dr. Vocolcnu na zdravljenje. Takratni pregeled mačka in zdravljenje pri veterinarju me je tako navdušilo, da sem sklenil, da bom tudi jaz veterinar. Ta želja me je spremljala vse od osnovnošolskih dni pa do dneva, ko sem po srednji šoli postal veterinarski tehnik. Želja po znanju veterine me je gnala naprej in vpisal sem se na veterinarsko fakulteto, katero sem z uspehom končal. Pripravnisko dobo sem opravljal na Veterinarski postaji v Slovenj Gradcu pod mentorstvom danes že pokojnega mag. Milana Verčkovnika, ki je bil odličen strokovnjak in človek s širokim znanjem veterine. Po končani pripravniski dobi sem dobil prvo zaposlitev v ljubljanski Emoni kot svetovalec za prehrano psov, mačk, goveda, konjev, prašičev in perutnine za celo Slovenijo. Po dobrem letu dni tega dela pa je v meni tlela velika želja, da bi delal na terenu in zdravil živali. Zaposlil sem se v Novem mestu, kjer sem delal na področju zdravstvenega varstva malih in odraslih živali. Po dobrem letu dni dela v Novem mestu in oklici sem se vrnil v domači kraj in začel delati kot terenski veterinar v občini Dravograd, kjer je delo, čeprav težko, lepo in zanimivo,” pravi Leon Poberžnik.

Leon Poberžnik pri manjšem kirurškem posegu na Veterinarski postaji v Slovenj Gradcu. ▲ ▼ Foto Franc Jurac

Kmetje se z veterinarjem Leonom radi posvetujejo o zdravju živali. Naš posnetek je iz kmetije Kunc iz Goriškega vrha.

Kljub obilici dela na terenu pa mladi veterinar vedno najde čas za živino na svoji kmetiji.

Skoraj tri leta in pol je bil mladi veterinar Leon zaposlen na Veterinarski postaji v Dravogradu. S prvim februarjem letos pa je njegova nova zaposlitev na Veterinarski postaji v Slovenj Gradcu, kjer bo poleg dežurstva skrbel tudi za zdravljenje malih živali. Še vedno pa bo ostal Dravograjčan med svojimi ljudmi, med kmeti in ljubitelji malih živali, ki pa jih ni malo.

Mladi veterinar Leon pa ni samo “živinozdravnik”, poleg naporenega veterinarskega dela se ukvarja tudi s kmetovanjem. Na Goriškem vrhu nad Dravogradom na višini okoli 742 metrov nadmorske višine je po smrti brata Rajka, ki se je leta 1987 smrtno ponesrečil s traktorjem, moral prevzeti Andrejnikovo kmetijo, kmetijo svojih prednikov v velikosti preko 40 hektarov. Na lepi visokogorski kmetiji redi okoli 20 telic, v načrtu pa ima, da bo na kmetijo pripeljal še kakšnega konja in se v bližnji prihodnosti ukvarjal še s kozjerejo.

“Po tragični smrti brata Rajka sem moral prevzeti tudi kmetijo. Škoda se mi je zdelo, da bi kmetija propadla in mi ni kazalo drugega, kot da jo prevzamem in na njej začnem gospodariti. Težko je ob službi, ki jo opravljam še gospodariti na kmetiji. Z dobro voljo in z veseljem do dela na kmetiji pa kar gre. Pri delu mi izredno veliko pomaga Lojzka Kadiš iz Viča, saj skrbno krmi živino in sploh skrbi za red na kmetiji. Ves svoj prosti čas pa tudi sam posvečam kmetovanju. Ob spravi krme in pa ob težjih delih na kmetiji pa mi pridno pomagajo tudi prijatelji, za kar sem jim še prav posebej hvaležen. Kmetiji vsekakor želim posvečati vso skrb, saj poleg dela na njej z njo tudi živim kot pravi kmet.”

Takšen je veterinar Leon. Ljudje ga spoštujejo in cenijo njegovo strokovno veterinarsko delo na področju zdravljenja malih živali. Živali so nemočne in se same ne morejo braniti. Zato so potrebne naše pomoči, tako pa pravi tudi mladi veterinar Leon Poberžnik. ▲

LJUDJE**IN****DOGODKI****KOROŠKO GOZDARSKO DRUŠTVO NA SMUČEH**

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Ogrevanje pred tekmo - "dila šluk" doping kontrole ni bilo.
Foto Gorazd Mlinšek

Tekmovalci so prevozili oba teka. Vsi so zmagovalci!

Morda je nenadna otoplitev po dolgotrajnem mrazu v začetku februarja letošnjega leta prebudila predsednika Koroškega gozdarskega društva Ernesta Ruterja, da je na hitro organiziral smučarsko tekmovanje. Hitro in nenadno obvestilo je pripomoglo, da se je zbralo na smučišču pri Bukovniku nad Sentjanžem bolj malo tekmovalcev, pa tudi ciljni prostor ni bil nabito poln z gledalci.

Tekmovanje so odlično pripravili člani smučarskega kluba iz Šentjanža. Proga je bila kljub toplemu vremenu trdo pripravljena, samo tekmovanje in razglasitev rezultatov je bilo zelo zanimivo. Med koli so se spustili smučarji vseh starostnih razredov. Vsi so bili hitri, med njimi pa najhitrejši Franc Plesec iz Črne in Zdravko Miklašič iz KE Mislinja, med tekmovalkami pa je najbolj blestela Tatjana Skledar iz Območne enote Slovenj Gradec.

Upajmo, da pomeni društveni spust po smučinah prebuditvev in ponovno aktiviranje Koroškega gozdarskega društva! ▲

KURENTI NA EVROPSKEM PRVENSTVU V NORDIJSKIH DISCIPLINAH V MISLINJI**FRANC JURAČ**

Predpustni čas je tu, tega pa so naznanili že ptujski kurenti, ki so prišli na evropsko prvenstvo v nordijskih disciplinah februarja v Mislinjo. Povabili so jih delavci tamkajšnjega turističnega društva. ▲

Foto Franc Jurač

ZGODBA O UDOMAČENI VRANI

JOŽE KRAJNC

Mlada, obolela, iz gnezda izletela vrana je onemogla obležala v travi. Pobrali smo jo ter jo negovali in krmili. Tako udomačena je bila v veliko veselje in družbo petletni vnukini Maji. Rada se je popestovala v njenem naročju.

Poleg mačk in drugih domačih živali pa je bila tudi dobra prijateljica pohlevni domači psički Tački. Brez skrbi jo je lahko s kljunom pocukala za noge ali celo za ušesa. Tačka pa je letošnjo zimo tudi srnam dovolila, da so se sprehajale v bližini poslopij. Zato smo nesli v gozd srnam nekaj sena misleč, da so iskale pri nas hrano.

Tako naj bi delali vsi, ki so usmiljeni do živali, kadar so v stiski. Pozimi naj bi krmili tudi ptice, ki nam bodo spomladi to poplačale z uničevanjem škodljivcev na sadnem drevju.

Naša vrana je bila, žal, plen tujih mačk, ko je letala naokoli. Vsem nam je bilo zelo hudo za njo. ▲

Maja z vrano.

Foto Jože Krajnc

Prijateljca

Zrnje je bilo okusno.

SANKANJE NEKOČ IN DANES

ANA NABERNIK

Letošnja zima se je zgodaj začela in ni skoparila s snegom in mrazom. Stari tarnajo, mladež pa uživa zimske radosti, za katere so letos bile res idealne razmere. Škripajoč sneg, iskrec se v soncu je kar klical tudi organizatorje zimskih prireditev. Tako sta sredi januarja Iris in Simon, mlada gostinca v krčmi Oglar na Primožu na Pohorju povabila staro in mlado na sankanje.

Progo so pripravili na odseku ceste od Rožeja proti stari cesti na Primož. Najprej so se pomerili posamezni korajžni sankalci, kdo bo hitrejši. Najmlajši tekmovalcec je bil komaj štiriletni Tilen. Poseben ton prireditvi pa

so dali sankalci, ki so se po trije v ekipi po progi spustili s starinskimi tovornimi sanmi – poki. Kar sedem ekip je pokazalo veliko izvirnosti, humorja, pa tudi poznavanja izročila. Najboljši so si prislužili prehodni pokal. Za vesel zaključek je seveda poskrbel lokalni harmonikar.

Vsaka takšna prireditev zelo popestri življenje na podeželju, zato si tako organizatorji kot udeleženci res zaslužijo pohvalo.

Upamo, da bo postala prireditev tradicionalna in, da bo v prihodnje privabila še več udeležencev, predvsem pa več gledalcev. ▲

Sankanje "Primož 2000"

Foto Silvo Uran

ŠE LETOS BOSTA ZVONILA NOVA ZVONOVA

FRANC JURAC

Bilo je leta 1963, ko so se v podjetju Ferralit v Žalcu zbirali strokovnjaki in ugotovili, da daleč na okrog ni nobene večje dobre livarne za ulivanje zvonov iz prave kositer-bron zvonovine. Sprejeli so izziv in vložili ogromno truda, prizadevanja in natančnega raziskovanja, da je proizvodnja zvonov in zvonovske opreme lahko stekla. Tradicijo Ferralitove zvonarne pa danes nadaljuje livarna Feniks d.o.o. v Žalcu. O ulivanju zvonov in o izdelavi zvonovske opreme pa smo se pogovarjali s pomočnikom direktorja podjetja Feniks Borisem Podgorškom. "V Feniksu izdelane zvonove ulivamo iz kositrovega bronu, kar pomeni, da je v zlitini 22 % kositra in 78 % bakra. Za pripravo zlitine uporabljamo metalurško čisti baker sestave 99,99 % Cu (katodnega izvora) in ne sekundarno pretaljeni baker iz ostankov elektroelementov. Dodajamo kositer kvalitete 99,99 % zaradi zmanjšanja možnosti vnosa elementov, ki poslabšajo izzvanjanja tonov v spodnji oktavi. Pri tem tudi preprečimo vsebnost svineca, ki najbolj poslabša osnovni udarni ton zvana in trajanje izzvanjanja. Pri postopku formiranja oziroma oblikovanja kalupa uporabljamo izkušene tradicije livarstva in nova dognanja na področju zmanjšanih možnosti livarskih napak in nastanka plinske poroznosti. Kot je znano je propustnost glinastih materialov, ki jih uporabljajo danes še tradicionalno klasične livarne izredno nizka, kar povzroča spremembe v tonu zvonov. Zaradi tega že 15 let formamo zvonove v silikatne livarske peske, ki so mešani s polsuhim vezivom, katero omogoča izredno propustnost plinov in kompaknost zlitega materiala. Prednosti takšnega postopka so v tem, da tako izdelanih zvonov ni potrebno brusiti za korekcijo krivulje in doseganja željenega tona, temveč se površinsko obdelajo samo zaradi estetskega izgleda. Vsi zvonovi izdelani v Feniksu so patinirani v mat izvedbi, ki daje žametnost izgleda in naravni občutek. Prirobnica na zvonovih je izdelana tako, da je zvonove mogoče skozi celotno obdobje zvonjenja obračati in s tem preprečiti udarjanje na isto mesto,

Pri ulivanju zvona svetega Florjana, težkega 970 kg, so prisostvovali farani, ob tem pa je domači župnik Mirko Horvat opravil posvetitev zvona. ▲ ▼ Foto Franc Jurac

kar bi pri nizkih temperaturah povzročilo razpoke v zlitini."

V takratnem podjetju Ferralit ste pričeli z ulivanjem zvonov že leta 1963. in proizvodnja zvonov se je vsako leto večala. Ob tem pa izdelujete tudi zvonovsko opremo. Koliko zvonov ste doslej ulili?

"Vse od leta 1963 pa do danes smo izdelali oz. ulili 1656 zvonov, samo za Koroško smo ulili okoli 130 zvonov, pri tem pa naj omenim, da smo štiri zvonove izdelali za cerkev Svetega Petra in Pavla na Kronski gori v Otiškem vrhu pri Dravogradu. Najprej so ti zvonovi zvonili v Betnavi pri Mariboru, ob lanskoletnem papeževem obisku, zdaj pa zvonijo v šempeterski cerkvi na Kronski gori. Med zvonovi, ki smo jih izdelali je bil najtežji zvon D 1203 kg, potem zvon F 716 kg, zvon A 368 kg in zvon H 236 kg. Tradicija Ferralitove zvonarne se nadaljuje in lahko rečem, da ulivamo zvonove od 1 kg do 2800 kg. Veliko zvonov je bilo izdelanih za Slovenijo in za področje nekdanje Jugoslavije. Naši zvonovi pa zvonijo tudi v Avstriji, Italiji, ZDA, Kanadi, Avstraliji, v Argentini in tudi na Madagaskarju kamor bomo v

Zvon, težak 700 kg je posvečen blaženemu Antonu Martinu Slomšku.

kratkem poslali še 12 zvonov. Izdelujemo tudi vso zvonovsko opremo iz kvalitetnega konstrukcijskega jekla. Sistem obešanja zvonov je prilagojen prirobnici zvonov, celotna konstrukcija pa omogoča izvedbo elektrifikacije zvonjenja. Zaradi zmanjšanja možnosti poškodb (lomov) in daljše dobe trajanja, so "kmeblji" ustrezno termično obdelani. Celotna zvonovska oprema je zaščiten s protikorozijskim premazom. Razporeditev zvonov v zvoniku izvajamo v izmeničnih nivojih, kar omogoča lažji dostop do zvonov ob mazanju ležajev. Zaradi zmanjšane prenosa

tresljev na zvonik, vgrajujemo vmesne dušilce," pravi Boris Podgoršek.

V žalskem Feniksu pa so pred kratkim ulili dva zvonova tudi za cerkev svetega Florjana v Doliču. Ko so ulivali zvon svetega Florjana v teži 970 kg, so posvetitvi tega zvona prisostvovali tudi farani iz šentflorjanske župnije. Za to župnijo pa so pred tem že ulili en zvon, ki je posvečen blaženemu Antonu Martinu Slomšku. Oba zvonova pa bosta letos od meseca septembra zvonila v župnijski cerkvi v Šentflorjanu v Doliču. ▲

Slovenska ljudska pravljica govori o kralju Matjažu kot o poštenem, radodarnem, pravičnem kralju, ki se je s svojo vojsko zaprl v votlino pod mogočno goro Peco.

Do sedaj je pravo votlino našla le revna deklica, ki je morala sredi zime nabirati dračje za kurjavo. Po nesreči je zašla in znašla se je v votlini, kjer je za okroglo kamnito mizo sedel kralj Matjaž, okrog njega pa so spali njegovi vojščaki. Kralj je imel dolgo sivo brado, že kar sedemkrat ovito okrog mize. Deklica je po nesreči segla po konjski verigi in trušč je prebudil kralja in vojake. Zbežala je in s seboj odnesla verigo, ki se je na prostem spremenila v čisto zlato.

Veliko pustolovcev je iskalo to votlino, pa je nihče ni našel. Menda bi jo lahko našli v dneh okrog novega leta in prav na Novega leta dan se že kar tradicionalno odpravijo planinci na vrh Pece.

Kralj Matjaž se bo prebudil in prišel s svojo vojsko vladat, ko se mu bo brada devetkrat ovila okrog mize. Škoda pa je, da nihče ne ve, koliko časa je bilo potrebno, da se mu je ovila sedemkrat.

GRADOVI KRALJA MATJAŽA

JANEZ ŠVAB, inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec, KE Črna

Foto Ida Robnik

Prebivalci Črne se čutijo poklicane, da za kralja pripravijo bivališče in sedaj že kar tradicionalno vsako leto zanj in za njegove vojščake pripravijo gradove iz snega. Ljudje poznajo njegovo pravičnost in hočejo zanj in za njegove narediti čimveč gradov, da si bo lahko izbral tistega, ki mu bo najbolj

všeč. Na pomoč pokličejo še druge in tako se je letos v januarju v Podpeci zbralo okrog petdeset ekip, ki so naredile prav toliko gradov. Vse skupaj je sicer malo motilo slabo vreme, pa vendar kralj se bi lahko vrnil. Ponudili bi mu grad, ki mu bi bil najbolj všeč, lahko si bi v množici izbral Alenčico, pa tudi za jesti

in piti je bilo poskrbljeno. Sodelujoči in obiskovalci so si bili edini, da naslednje leto spet pridejo, da jih kralj ne bi presenetil in da bi se moral vrniti v votlino. Vabijo tudi druge, kajti možno je, da bo kralju najbolj všeč prav njihov grad in morebiti si bodo lahko odšli v kraljevo votlino nabrati zlato. ▲

NOČNI POHOD ČEZ KOPE

GORAZD MLINŠEK, univ.dipl.inž.gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Tudi letos so petošolci osnovne šole Prežihovega Voranca preživeli 6 dni na Kopah na Pohorju. Prebivali so v počitniškem domu Partizanka. nadebudneži so imeli organiziran program na smučišču in v učilnici.

Obiskali so jih gorski reševalci reševalne postaje iz Prevalj. O lepotah gora in spoznavanju in obnašanju v planinskem svetu jim je ob lepih diapozitivih predaval kar domači učitelj zemljepisa Lojze Pristovnik. Svoje znanje o gozdu in življenju v njem so si udeleženci "šole v naravi" utrjevali ob prikazu svojih karikatur in diapozitivov. Pogovor z njimi je bil zelo zanimiv. Učitelji pa so pripravili tudi mali kviz iz spoznavanja narave.

Učenci so bili aktivni tudi na snegu. Lepo, vendar nekoliko

Foto Gorazd Mlinšek

mrzlo vreme z obilo snega jim je omogočilo tudi prijetno smuko in tečaj pod vodstvom učiteljev telesne vzgoje. Najzanimivejši pa je bil nočni pohod iz Partizanke čez Kope do Grmovškovega doma.

Nočni pohod je že tradicionalni. Mladi pohodniki si po zasneženi poti svetijo z baklami. V jasni noči smo opazovali luno in zvezde. Zanimiv pa je bil tudi pogled na osvetljen Slovenj Gradec in Radlje. Po eni uri hoda smo se spočili pred Grmovškovim domom. Vzpon pod reflektorji smučišča na Kope nazaj na Partizanko ni povzročal preglavic pohodnikom.

Mraz, utrujenost in prijetni vtisi s poti so pripomogli, da so ta večer ravenski petošolci veselo in hitro zaspali. Morda se jim je utrnila kakšna prijetna podoba iz sanj o lepotah na vrhu Pohorja! ▲

OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

VLADIMIR NIKOLIČ

Sile, ki jih za zaščito in reševanje organizira država, občina, ali gospodarska družba ne morejo v celoti zagotoviti potrebne pomoči ob naravnih in drugih nesrečah. Za pomoč, ki jo organizirajo, je potreben določen čas. Čas pa je ob nesreči ključnega pomena, zato o obsegu nesreče največkrat odločajo prve minute po nesreči. Zato je v takih primerih zelo pomembno samozaščitno delovanje posameznikov, ki se znajdejo v nevarnosti. Posledice nesreč bodo veliko manjše, če bodo prebivalci usposobljeni za osebno in vzajemno zaščito in če si bodo med seboj pomagali. Občina in država v ta namen organizirata ustrezno izobraževanje in usposabljanje ob pomoči medijev in drugih organizacij.

Osebna in vzajemna zaščita obsegata vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic nesreč v bivalnem in delovnem okolju. Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite skrbi občina. Župan v ta namen imenuje poverjenike civilne zaščite, referat pri uradu župana organizira svetovalno službo, ki jo opravljajo prostovoljci, zlasti psihologi, sociologi socialni delavci, zdravstveni delavci gasilci in drugi strokovnjaki s področja zaščite in reševanja.

Sile za zaščito, reševanje in pomoč

Sile za zaščito, reševanje in pomoč sestavljajo prostovoljne in poklicne reševalne službe, enote civilne zaščite in gospodarske družbe, ki se glede na naravo svojega dela vključujejo v sistem zaščite in reševanja. Civilna zaščita je organizirana kot poseben sistemski del zaščite in reševanja.

ORGANIZACIJSKA SHEMA SIL ZIR V OBČINI:

SILE ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE V OBČINI		
PROSTOVOLJNE	POKLICNE	CIVILNA ZAŠČITA
prostovoljni gasilci rdeči križ taborniki	javna zdravstvena služba služba socialnega varstva veterinarska služba	ekipe prve pomoči tehnično reševalne enote enote za RKB dekontaminacijo
radioamaterji	javne gospodarske službe (JKP, elektro ...) druge organizacije po pogodbi (GG, IGEM gradnje ...)	službe za vzdrževanje zaklonišč službe za podporo

ORGANIZACIJSKA SHEMA SIL ZIR NA RAVNI DRŽAVE:

SILE ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE NA RAVNI DRŽAVE		
PROSTOVOLJNE	POKLICNE	CIVILNA ZAŠČITA
gorska reševalna služba	javne službe državnega pomena	enota za hitro intervencijo
jamska reševalna služba	ekološki laboratorij rudarske reševalne enote mobilna meteorološka enota organizacije po pogodbi enote za reševanje ob nesrečah z jedkimi snovmi	tehnično reševalne enote enote za RKB zaščito službe za podporo

Upravljanje in vodenje

Državni zbor določa temeljne usmeritve za organiziranje in izvajanje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v državi, sprejme nacionalni program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, nadzira njegovo uresničevanje in odloča o zagotavljanju sredstev za odpravo posledic velikih nesreč.

Vlada usmerja in usklajuje organizacijo, priprave ter izvajanje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v državi, sprejme letni načrt tega varstva, vodi zaščito in reševanje ter odpravljanje posledic velikih naravnih in drugih nesreč, ter ureja mednarodno pomoč na tem področju. Vlada usmerja in usklajuje delovaje ministrstev, ki so odgovorna za izvajanje ukrepov za preprečevanje naravnih in drugih nesreč oziroma njihovih posledic, kot tudi stanje pripravljenosti sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Operativno strokovno vodenje Civilne zaščite ter drugih sil ZIR se organizira in izvaja kot enoten sistem v državi. Vodenje je v rokah poveljnikov in štabov CZ, vodij intervencij ter reševalnih enot.

Občina je samostojna pri upravljanju in vodenju sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na svojem območju. Strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči organizira občinska strokovna služba.

ORGANIZACIJSKA SHEMA VODENJA REŠEVANJA IN POMOČI:

poveljnik CZ			
štab CZ			
načrtovanje	organiziranje in izvajanje	logistična	administracija in finance podpora
presoja razmer določanje prednosti operativno načrtovanje	vodja intervencije Civilna zaščita javne reševalne službe izvajalci - gasilci	material transport zveze prehrana obveščanje varstvo	dokumentiranje posledic dokumentiranje odločitev evidentiranje stroškov zagotavljanje sredstev arhiviranje
usklajevanje nadzorovanje	osebna zaščita		

1. MAREC - SVETOVNI DAN CIVILNE ZAŠČITE

Generalna skupščina mednarodne organizacije civilne zaščite je v skladu z resolucijo na 8. generalni skupščini 17. do 18. decembra 1990 določila 1. marec za svetovni dan civilne zaščite. Vlada Republike Slovenije je leta 1992 razglasila 1. marec za dan civilne zaščite tudi v Sloveniji.

Namen tega dne je, da se okrepi zavest javnosti o vlogi civilne zaščite pri varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, želi pa poudariti tudi pomen mednarodnega sodelovanja pri razvoju zaščite človeka in njegovega okolja.

Le polomljene veje so še nemo pričale...

ALEŠ TACER

Danilo je bil kmečki fant. Vso svojo zgodnjo mladost je preživel doma na kmetiji, pomagal je očetu in mami pri vseh opravilih, nagajal starejšima bratoma Andreju in Filipu kjerkoli se je dalo in vlekel za uho svojo tri leta mlajšo sestrico Danico, kadarkoli je bilo to mogoče. Znal je pomolsti krave, ko je bilo treba, znal je splesti rokavico ali nogavico in znal je pomagati očetu v gozdu spraviti na tla tudi najbolj obsežno smreko. Pa ne z motorno žago, ne, takrat je v njihovi vasi še sploh niso poznali. Podirali so z ročno, dva metra dolgo žago. Prijel se je izraz amerikanka in se tudi obdržal. Najbrž zaradi njene dolžine in pa predvsem zaradi pohlepnosti njenih dvojnih zob. Ko se je namreč zajedla v mehki, sveže dišeči smrekov les, je grizla in glodala z neznanško lakoto. Danilo, ki še ni fizično dorasel, se je moral na vso moč truditi, da je po vsakem rezu potegnil grabežljivko nazaj k sebi. Velikokrat si je obupno želel, da bi drevo končno pričelo kazati znake popuščanja. Ko pa se je to vendarle zgodilo, navadno ni čutil nobenega zanosa, ne zadoščanja, prej kes in obžalovanje...

Nekega zgodnjega spomladanskega dne je ata spet nabrusil sekuro, vzel žago, v malho stlačil povojeno svinjsko uho, dva kosa kruha in liter mošta.

"Takole, fant, pripravi se! Greva v gozd. Treba bo posekati nekaj letnega odmerka, les nam bo prav prišel. Saj veš, da nameravam obnoviti ostrešje na skednju. Več let že načrtno razmišljam o tem, zato že dolgo nisem posekal vsega, kar mi je bilo odmerjeno."

Danilo je nataknil gumijaste škornje, v ročno torbo spravil tri železne zagozde, pilo, vzel manjšo sekuro in jo ubral za očetom proti gozdu.

Ata je točno vedel, kam gresta. Ustavil se je ob smreki, na kateri je bil na višini približno dveh metrov del skorje olupljen, na sveži rani pa je bila velika rdeča packa. Štempelj so temu rekli.

Drevo je bilo žigosano in po mnenju gozdarja zrelo za posek. Menda naj bi se v sredini, tik nad koreninami pričelo sušiti in gniti. Torej mu ni bilo več namenjeno dolgo življenje in najbolje ga je bilo posekati, dokler se ga da še koristno uporabiti.

Odložila sta torbi v breg in ata se je ustopil pred smreko. Strokovno je izbral smer, kam naj pade, pljunil v roke in s spodnje strani napravil v les približno dvajset centimetrov dolg in deset centimetrov globok zasek. Potem je odložil sekuro, prijel žago in pomignil Danilu:

"No, Danilo, pa začniva."

Žaga je zapela in bela, dišeča žagovina se je usipala po vsakem potegu na mokro listje. Od časa do časa sta se oddahnila in v tistih trenutkih si je ata vedno vzemirjeno ogledoval vitko lepoto z vseh strani. Njegov pogled je drsel od korenin, preko gladkega

trupa do prvih vej in prodiral skozi gosto krošnjo navzgor. Ljubeče je pogladil raskavo skorjo in se nekam žalostno in skrivnostno nasmehnil.

"Veš, fant, tale smreka je rasla sto in več let, da je dosegla sedanjost debelino in višino. Midva pa prideva danes, vdreva v njen stoletni mir in tišino, ter ji kot kruta plenilca vzameva življenje... Ampak tako je to, nič se ne da pomagati."

Danilo je prikimal in požrl slino. Seveda, tudi njemu bi bilo veliko ljubše, če bi pustila sečnjo pri miru. Raje bi bil doma in opravil kakšno lažja opravila. Ali pa bi se skrtil v kakšen kot in potegnil roman izza srajce... Delo v gozdu vedno zahteva celega odraslega človeka, kaj šele fanta v osnovni šoli...

Žaga je spet pela naprej in se zajedala vedno globlje v sredino smreke. Izpod njenih zob se je

pričela usipati temnejša žagovina, kar je bil znak, da je imel gozdar prav. Smreka v sredini res ni bila več zdrava.

Naenkrat je Danilo preko ročaja žage začutil rahle vibracije. Skoraj ni mogel verjeti, ampak res je bilo tako. Smreka mu je na nedoumljiv način sporočala, da se vdaja in da je napočil njen čas...

Drevo se je najprej za spoznanje nagnilo. Če bi naključni opazovalec, stoječ nekaj metrov proč, zrl v njegovo krošnjo, bi to kaj lahko opazil. Na tleh, tik ob deblu pa je bilo to zaznati le tako, da je stisk okrog žage nekoliko popustil. To je bi znak, da se drevo počasi vdaja. Veje so se pričele narahlo tresti in njihovo trepetanje je bilo čutiti prav do korenin. Razmik v žagani površini se je večal, z vsakim rezom je zevala večja odprtina. Ata je takrat za hip počakal, nato pa vstavil železno zagozdo in jo s sekuro narahlo zabil v nastajajočo odprtino. Potem sta žagala previdno naprej. Ko je bilo drevo našagano približno do treh četrtin ali nekoliko več, se je zaslišalo od zgoraj rahlo pokljanje. Veje v krošnji so se pričele bolj opazno stresati, suhe iglice s posameznimi storži so pričele padati na tla. Drevo se je z zadnjimi močmi borilo za svoj obstoj, ječalo je in jokalo. Danilo je v tistih trenutkih najbolj živo občutil, da tudi rastline živijo in čutijo. Da rade živijo in da se na vso moč borijo proti smrti, kakor sleherno živo bitje na tem planetu...

Še par potegov z žago je bilo potrebnih, pa se je drevo pričelo vedno bolj nagibati. Nagibalo se je in nagibalo, dokler ni v določenem trenutku dokončno klonilo. V zraku je zašumelo, veje so ob spremljavi vetra zapele tiho žalostinko in se poslovile od nebesnih višav. Z gromozanskim hruščem se je stoletni velikan zrušil in potepal pod seboj vse, kar se mu je znašlo na poti. Končno je obležal, strti in premagani po vsej svoji dolžini. Le polomljene veje so se še narahlo pozibavale in nemo pričale o tragediji, ki se je zgodila... ▲

SNEŽINKE

Doma prezimujejo, v gradu kraljujejo.
 Tam kjer je sneg in čas,
 zebe nas mrzel mraz.
 Tam ni nobenega sonca, le dnevna svetloba.
 Le sneg in mraz tam zebe nas.
 Snežinke padajo z neba,
 le če se kdo z njimi igra.
 Igro ljubijo in jim
 vedno v veselje bo
 pa če dajo vse svoje nebo.
 Nebo je lep zaklad
 ponoči ga gledamo, ko gremo spat.
 Snežinke se ne vdajo toploti
 saj jih včasih sonce zaloti.
 Sonce ni lepo za njih, to je njihov zadnji izdih.
 Snežinke, snežinke so v gradu doma,
 tam kjer vsaka malo kraljevstvo ima.

Brin Rebolj

* 1917
+ 2000

KRISTINA CAJNKO

Med življenjem in smrtjo je tihi dogovor, čeprav je kruto neizprosno, je vendar pravičen, kajti rojstvo, življenje in smrt nezdružljivo sestavljajo človekov življenjski krog, danes smo, naslednji trenutek nas ni več.

Vse, ki smo poznali gospo Kristino ali Tinko Cajnko, je pretresla vest, da nas je v soboto, 12. februarja, v 83. letu zapustila zavedno.

Tinka Krajnc se je rodila 5. decembra 1917, bila je enoletna deklica ob razpadu avstrijske monarhije, kot žena in mati je prestala trpljenje in strahote druge vojne, kot upokojenka je dočkala samostojno Slovenijo in ponosna je bila nanjo.

Otroštvo je preživela v rojstnem kraju na levem bregu Drave, na hribovito - valovitem Kobanskem, na Pernicah. V kmečki, narodno zavedni družini je odrasčala devetero otrok, ona šesta po vrsti. Na Pernicah je takrat prihajalo v šolo 70 učencev, danes pa 10.

Brihtno in željno znanja so jo starši po osnovni šoli poslali v Slovenj Gradec v meščansko šolo. To je uspešno zaključila in se leta 1934 zaposlila pri notarju v tedanjem Marenbergu v Radljah ob Dravi. Cajnkovi hranijo številne pisne vire o športnem delovanju v prostoru naših treh dolin. V albumu o sokolstvu so skrbno urejene tudi obledele stare fotografije, med katerimi so telovadni nastopi postavne, črnolase Tinke Krajnc. Bila je članica telovadnega društva Sokol v Radljah ob Dravi. Od leta 1937 do 1940 mu je načelovala in bila vodnica članic sokolskega društva. V letih pred 2. svetovno vojno, v času velikega nemškega pritiska na severno slovensko mejo, so se vrstili narodnoobrambni tabori, tudi na Kobanskem in njim so se pridružili tudi sokolski zletji v krajih po Dravski, Mežiški in Mislinjski dolini. In Tinka Krajnc je nastopala na teh športnih aktivnostih; tudi v Pragi in Sofiji je bila. Sokolski zletji so krepili narodno zavest, povezovali športnike, tkale so se prijateljske vezi. In na sokolskih zletih sta se srečevala Tinka Krajnc in Vinko Cajnko, sledila je poroka 1940.

Cajnkova družina je ostala zvesta slovenstvu tudi med drugo svetovno vojno in podpirala narodno osvobodilni boj.

Po osvoboditvi se je Tinka Cajnko, mati treh otrok, zaposlila. Vestno in marljivo je delala najprej v Kmetijski zadrugi Podgorje, dolga leta opravljala knjigovodske posle na Gozdnem gospodarstvu in se upokojila leta 1976. Potem je še nekaj let delala v takratni Stanovanjski skupnosti. Po večkratnih selitvah v mestu so se preselili v svoj nov dom ob Homšnici 1972 leta. V povojnih letih je kljub družinskim obveznostim Tinka našla čas tudi za športne aktivnosti v TVD Partizan, v društvu knjigovodij, v mestni organizaciji Zveze združenj borcev in še kje. Za svoje delo je prejela visoko državno odlikovanje Red zasluge za narod s srebrno zvezdo (1974) ter številna priznanja in pohvale TVD Partizan Slovenj Gradec.

Dom Cajnkovih je bil vedno odprt in gostoljuben. K njim so prihajali manj in bolj znani športni delavci in tekmovalci. Legendarni olimpijci od Leona Štuklja pa do Mira Cerarja so bili njihovi in slovnjegraški gostje. Tinka je z velikim razumevanjem sodelovala in podpirala športno aktivnost in organizacijsko dejavnost svojega moža Vinka. Izredno bogat zasebni arhiv o športnem življenju v našem mestu, v Mislinjski dolini in koroški pokrajini je sad njegovega zavzetega, vztrajnega in dolgotrajnega dela. Večji del arhiva hrani Koroški pokrajinski muzej v Slovenj Gradcu.

Ob Tinkini 80 - letnici so ji namenili med drugimi naslednje besede: "Bili so srečna družina. Toda, v življenju niso samo lepi dnevi, pridejo tudi grenke ure in tako je bilo leta 1979, ko je sin Dušan postal zdravnik in po kratki boleznii je ugasnilo njegovo življenje. Težko je bilo slovo, a vse je morala prestatii." Žena, mati in babica Tinka je ostala pokončna, preveval jo je optimizem tudi v času boleznii ni želela bremeniti svojcev.

Pri Krajncvih na Pernicah in Cajnkovih v Slovenj Gradcu sta globoko zakoreninjena družinski in domovinski čuti, ki prehaja iz roda v rod.

Franjo Cajnko, župan mestne občine je leta 1924 podelil prvi naziv častnega občana duhovniku in pisatelju Ksaverju Mešku, Vinko Cajnko je postal častni občan v samostojni Sloveniji. Tinka Cajnko pa je raziskovala in prikazala Krajncjev rodovnik

Cajnkovi starši so otrokom dali veliko doto, popotnico in življenjske izkušnje. Uresničili so študijske in poklicne namere. Tudi mlajši rod neguje ljubezen do športa, spoštuje glasbo in lepe umetnosti; to je za dušo.

Gospa Tinka Cajnko je bila razgledana oseba. Redno je prebirala tisk in obiskovala knjižnico, prihajala je na razstave in koncerte. Športni uspehi so jo navduševali in hkrati razvedrili. Zavzemala se je in podpirala napredek. Spoštovala in rada je imela ljudi, rada je imela svoje mesto in ponosna je bila na Slovenj Gradec. Bogata življenska pot naše Tinke Cajnko je sklenjena, njeno delo in duh pa ostajata z nami.

Jože POTOČNIK, prof.

* 1915
+ 2000

JUSTINA VAUKMAN

Mirno in tiho je bilo vaše življenje in z njim tudi radosti in potrpljenje, bolečine bolezni potrpežljivo ste prestali, za plačilo boste nebeški raj uživali.

Po dolgi in hudi bolezni je letos, 4. januarja kot sveča ugasnilo življenje dobri in skrbni mami, babici in prababici, ki bi jeseni dopolnila 85 let.

Justina se je rodila 14. novembra 1915 kot peti otrok v srednje veliki družini pri zgornjem Reberniku. Za njo se je rodil še brat Marko in sestra Trezika, ki je v trinajstem letu umrla.

Justa, kot smo jo klicali, je izmed treh starejših sester najdlje ostala doma pri bolni materi. Kar nekaj let ji je v bolniški postelji stregla z vso ljubeznijo ter gospodinjila bratu Tonču in mu pomagala pri drugih opravilih. Po materini smrti jo je leta 1953 zasnil sosedov sin Jože, spodnji Rebernik, kateremu je v zakonu podarila sinova Rudija in Jožeta ter hčerko Anico. Z možem sta jih vzgojila v pridne in poštene občane s plemenitimi vrlinami.

Trdo je bilo življenje na tej majhni kmetiji. Leta 1960 sta se s trdo voljo in pogumom z možem lotila obnove hiše, kar je bilo v takratnih razmerah veliko breme. Imela sta še precej načrtov, a je mož Jože začel bolehati in je leta 1972 umrl v starosti 65 let. Sreča pa je bila, da je imela v oporo dobre in pridne otroke, ki so znali prijeti za vsako delo doma in še zaslužili denar s sezonskim delom za najnujnejše potrebe. Pred dvajsetimi leti je domačijo prepustila sinu Rudiju in snahi Kristini ter jima še naprej pomagala po svojih močeh. Ko je povsem onemogla, sta mlada ves čas bolezni vzorno skrbela za njo.

Justo smo poznali kot tiho in mirno žensko. Vsakomur je rada pomagala, če je le bilo v njeni moči. Hčerki Anici je v bližini podarila košček zemlje, kjer si je z družino zgradila skromen domek. Tudi sin Jože si je z družino v bližini zgradil svoj dom.

Srečna je bila, kadar so jo obiskali otroci in vnuki. Ko so niže ob Bistrici zgradili ekološko kapelico, je večkrat šla na hribček in v tihi molitvi prosila Marijo za varstvo njenih potomcev.

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Ob tej priložnosti bi se v imenu Rudijeve družine iskreno zahvalil vsem, ki so naši dragi mami poklonili cvetje in sveče. Hvala vsem, ki so nam v težkem trenutku stali ob strani in nam izrazili sožalje, vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred, gospodu Stefanu Smolarju za poslovilne besede ter bistriškimi pevci za odpete žalostinke.

Še enkrat prav vsem iskrena hvala!

Ludvik MORI

* 1914
+ 2000

FRANC KOŠAK

Z žalostjo smo se poslovili od Franc Košaka, gozdarja, ki je že dalj časa bolehal in letos 25. januarja umrl za posledicami pljučnice.

Franc Košak je bil rojen 30. marca 1914 na Strojni nad Ravnami na Koroškem. V gozdu je začel delati že pred drugo vojno kot drvar v "rišperskih" gozdovih. Po vojni se je preselil na Gorenjsko, se izšolal v takratni gozdarski šoli in potem kot tehnik delal na škofjeloški gozdni upravi. Leta 1952 se je z družino preselil nazaj na Koroško v Slovenj Gradec in delal nekaj časa na upravi Gozdnega gospodarstva, nazadnje pa na Okrajni gozdni upravi Slovenj Gradec. Upokojil se je leta 1966 in do leta 1996 mirno živel na Sejmiški v Slovenj Gradcu. Takrat mu je umrla žena, njega pa je že močno načela bolezen. Zadnja štiri leta je bolan preživel v domu za varstvo odraslih v Velenju, kjer ga je večkrat na dan obiskala in negovala hčerka Milena, ki ji zdravje tudi ni prav naklonjeno. V spomin na očeta je sestavila pesem:

OČETU V SLOVO

Kakor neopazno si živel,
tako mirno si odšel,
zapustil delo in spomin
krivic ne čutiš bolečin.
Čeprav se mi solze oči,
srečna sem, ker bil si,
dal življenje mi in ponos
vem, vsemu hudemu bom kos.
Hvala vsem, ki ste se ga kdaj spomnili,
tudi kaj dobrega zanj storili,
kar ste ob slovesu darovali
in z menoj iskreno sočustvovali.

Milena Košak Blažič

Če bi solza
te zbudila,
ne bi krila
te gomila.

SPOMIN

17. marca mineva 5 let, od kar je za vedno odšel od nas naš dragi sin in brat

RAJKO VEČKO

iz Kozjaka pri Mislinji.

Bolečina in praznina ob tvojem mnogo prezgodnjem odhodu v večnost je neizmerna.

Odšel si tja, od koder ni vrnitve,
kjer počiva tvoje utrjeno mlado telo,
zaprte tvoje so oči,
le drobna večna lučka ti brli.

Hvala vsem, ki stojite ob njegovem preranem grobu in mu prižigate sveče.

Žalujoči: ata, mama, brata Viktor in Janez z družinama.

Oj, mili mali zvonček moj
zapoj mi še v spomin,
da pod gomilo črno to,
bi spaval prav sladko.

V SPOMIN

RUDIJU MELANŠKU

iz Razbora

Minili bosta že dve leti, od kar si odšel od nas, a v naših srcih je še živ spomin na te.

Hvala vsem, ki se ga še spominjate, mu prižigate sveče in stojite ob njegovem grobu.

Žalujoca žena Štefka, hčerki Justina in Kristina z družinama in sinovi: Alojz, Peter in Jožef z družinami ter Janez, ki ata najbolj pogreša in 13 vnukov ter 2 pravnuka, ki pradedka še nista poznala.

V SPOMIN

FRANCU ŠTINJEKU

Tako kot v daljavo
se reka zgubi, tako
tiho od nas odšel si ti,
dragi naš mož, oče in dedek.

Ostalo grenko je spoznanje,
to je resnica, niso sanje,
da te nazaj nič več ne bo,
ker si za vedno vzel slovo.

Spočij si žuljave dlani,
za vse še enkrat, hvala ti.
Dobrota tvojega srca
nikdar ne bo pozabljena.

Že leto dni te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš.
Srce tvoje več ne bije,
spomin med nami še živi.

Vsi tvoji

SPOMINI NA OJSTRIŠKO GODBO

Zofija VERKO

Bilo je leto 1939. Prav dobro se spominjam, kako sem se veselila žeganja na Ojstrici, kajti godbe domačih muzikantov nismo slišali ob navadnih nedeljah. Že v soboto zvečer sem naprosila starše, da sta mi obljubila, da bom lahko šla z njimi na žeganje. "Če boš le pridna. In krave boš morala prej napasti", sta rekla. Tisto jutro smo vsi bolj zgodaj vstali. Sestra je morala še prej pomolsti, jaz pa sem lahko že ob devetih ugnala živino. Ker se živina še ni dobro napasla, je oče še travo nakosil in jo dal v jasli.

Vsi smo šli k maši. Ojstriški muzikantje so že igrali, ko smo mi prišli h cerkvi. Takrat so oče rekli: "Danes bomo pa vsi šli po maši v gostilno. Paziti moramo, da ne bomo zadnji, sicer ne bomo mogli sestri skupaj za neo mizo."

Maša s procesijo je trajala dve uri. Ko je bilo že vsega konec, so muzikanti še kar naprej igrali. Prijetno je bilo sedeti ob starših in poslušati muziko. Oče in mama sta se pogovarjala s sosedi. Vsi so postali nekam zgovorni. Ko so se muzikanti okrepčali, so spet začeli igrati. Mlad sosed jim je nesel nekaj denarja in jim rekel: "Zdaj pa zarezite Holccokarja." Zabučali so instrumenti in ljudje so šli plesat, sošolke pa smo se zbrale ob kramarjih in kupovale cukrčke, ki so nam potem kar prehitro zmanjkali. Potem smo nadlegovale starše, da so dali še kak dinar.

Vse prehitro sem zaslišala očetov glas, ki me je preganjal domov, pasti živino. Ni bilo časa za izgovore. S solzami v očeh sem sama odhajala domov. Le "oča", ki niso marali družbe, so bili prej doma. Pomagali so mi pri živini. Pašnik je bil na spod-

		GLASBILI NA STRUNE	PRIKAZATI OPISAT	NADALJEVANJE GESLA
		KOVANJE		
		STROJENA KOŽA DIVJADI		
		SLED, KI JO ZAPUSTILO KOLESA VOZILA		
		LIUDJE, KI SE POSEBEJ ODLIKUJEJO V ČEM		
		JADRANSKI OTOK		
		LITERARNA OSEBA		
RAZVEDRILLO		LUKNJIČAST, PREPUSTEN	PRIZADEVATI SE, POTEGOVATI SE	
		ŽIVALI S HIŠICO	OBRTNA ZBORNICA	
		VREDNOSTNI PAPIR		IVO HVALICA
		SESTAVLJENA PODOBA IZ PISANIH KAMENČKOV		ODPOSILANEC
		ERBIJ	NOVAK VERA	OVOJI, ZAVITKI
		NOBELIJ	IVO ANDRIČ	PROSENA JED
		IVO ZORMAN	ČRNOGORSKI PESNIK	PRIPRAVA ZA METANJE PUŠČIC
		CELJE	V VSEM ŽENI PODREDLJIV MOŽ	ŽENSKO IME
			VRSTA VITAMINA	PRIPOVEDNE PESNITVE
		GOROVJE V JUŽNI AMERIKI		
			NEDOLOČNIK GLAGOLA GREM	AVTOR: ANICA HUDERNIK

njem, najbolj oddaljenim delom kmetije. Na vsaki strani pašnika so bile skale in potok, ki je mejil s sosedi. Živina se je kar lepo zapasla, jaz pa sem ta dan zastoj zrla k sosedu. Deklet še ni bilo doma. Sedla sem malo stran od živine, kajti motilo me je cingljanje zvoncev. Od daleč se je namreč še slišala muzika ojstriških godcev. Šla sem za glasom muzike in se vedno bolj oddaljila od živine. Slišala sem celo vriskanje veselih godcev in plesalcev.

Melodije znanih pesmi so me tako prevzele, da sem pozabila na živino. Ko so krave opazile, da me ni, so jo ucvrle v sosedovo koruzo. Neznansko sem kričala, da so se krave prestrašile in stekle še globlje v koruzo. Slišal me je sosed in priteknel gledat, kaj se godi. Začel je vpiti: "Terba grda, vso koruzo mi boš polomila!" Ravno takrat pa so se naši vrnili domov in videli, kaj se mi je pripetilo. Oče je poslal starejšo sestro, naj pogleda, koliko ško-

de so naredile naše krave. "Sedemnajst koruz je bilo nagnjenih, pa sem jih kar z roko poravnala, tri koruze pa so čisto uničene", je povedala sestra. Potem pa je oče užaljen rekel: "No, za tri koruze, pa tak direndaj."

Ko je koruza dozorela, so oče sami šli v domačo koruzo in nabrali 17 najlepših storžev, sestra pa jih je morala nesti k sosedu. ▲

V predlanski oktoberski številki revije Viharnik sem predstavil naša najstarejša kmetovalca, ki živi na najvišji kmetiji (1210 m n.m.) v pemiški fari. Lani, sredi leta pa sta obeležila zlati jubilej. V juliju 1949 sta se poročila 28 letna Micka in deset let starejši Gašper Sekolovnik. Naredili so pravo kmečko ohcet, kar doma pri zgornjem Čičku. Po stari kmečki navadi so imeli tudi camarja in družico. Družica je bila takrat 23 letna nevestina sestra, camar pa je bil prvič 26 letni Napečnikov Rupert, ki je potem kot camar vodil pred oltar še okoli štiridest parov. Oba, camar in družica pa sta se udeležila tudi zlatega jubileja, kar se ne zgodi prav pogosto. Slavje je bilo v ožjem družinskem krogu.

MICKA IN GAŠPER STA PREŽIVELA 50 SKUPNIH LET

Še kratek povzetek njunega skupnega življenja na strmi, visokogorski kmetiji: Gašper, ki je letos zakoral v devetdeseto leto, je bil lovec in gozdni delavec. Na delo je hodil peš, daleč z enega hriba na drugi breg, ko še ni bilo cest. Poleg tega pa je doma še kmetoval. Deset let mlajša Micka pa je doma vzgajala otroke in s pomočjo že priletnega tasta "podpirala vse štiri hišne vogale." Tudi sedaj še kmetujeta, redita še malo živine in posejeta nekaj žita in krompirja. Micka tudi vestno skrbi za vrt, kjer ji uspevajo vrtnine in cvetje, katerega pa ne manjka tudi na okenskih policah. Ob vikendih jima prideta pomagat sin Peter, ki je profesor na ravenski gimnaziji in hčerka Tinika z družino. Ti dnevi in pogovori, polni človeške topline, jima lepšajo starost. V imenu vseh, ki ju poznamo želim, da bi v tem lepem gorskem kraju zdrava še dolgo uživala v skupnem sožitju zdrav gorski zrak. Zgornja fotografija je bila posneta leta 1949 na Čičkovi ohceti. Camar in družica sedita za ženinom in nevesto. Na spodnji fotografiji pa sta Micka in Gašper Sekolovnik danes. Avtor teksta in spodnje fotografije Ludvik Mori.

GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADEC

Vorančev trg 1
2380 Slovenj Gradec
Telefon, nc: 0602 43 332
Faks: 0602 42 684
E-mail: gozd.slg@gg-sg.si

T R G O V I N A

LES

SPECIALIZIRANA TRGOVINA
ZA OSKRBO GOZDARSTVA

V naši gozdarski trgovini LES v Slovenj Gradcu in Radljah vam nudimo vse, kar potrebujete za delo v gozdu: vso gozdarsko orodje in opremo za posek in spravilo lesa, kolesne verige za traktor ali tovornjak, zaščitna sredstva in oblačila za gozdarje, kosilnice in motorne kose, škarje za živo mejo, motokultivatorje in še vse ostalo za delo v gozdu in na vrtu, itd...

Oglasite se pri nas.

SLOVENJ GRADEC, Cesta na Štibuh 1
Telefon 0602/501 620, faks 0602/42 684
RADLJE (Dvorec), Koroška cesta 68
Telefon 0602/71 423, faks 0602/71 239

NOVO

TRAKTOR UNIVERSAL

**Pri nakupu nudimo
5% popust
in darilo**

za vse tipe traktorjev

- **brezplačni
tehnični pregled**
- **osnovno
zavarovanje**
- **avtomatsko
vlečno kljuko**

S E R V I S

- vzdrževanje vseh vrst tovornih vozil z nadgradnjami,
- montažo in vzdrževanje hidravličnih dvigal (pooblaščen servis Palfinger),
- izvajanje meritev tlakov in nastavitve varnostnih ventilov,
- demontažo in montažo avtoplaščev osebnih in tovornih vozil,
- vzdrževanje in popravilo gradbene mehanizacije,
- **vzdrževanje in popravilo kmetijske mehanizacije (pooblaščen servis Universal),**
- montažo in popravilo gozdarskih vitlov,
- montažo snežnih plugov.

Če ste lastnik tovornega vozila, gradbenega ali kmetijskega stroja, potem prav gotovo potrebujete nekoga, ki vam bo pomagal skrbeti zanj. S svojimi dolgoletnimi izkušnjami in usposobljenimi delavci vam nudimo

Obiščite nas ali pokličite za dodatne informacije!

Pameče 151, 2380 Slovenj Gradec
Telefon 0602 42 061, Faks 0602 42 170